Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (druga izba w składzie powiększonym)

13 grudnia 2017 r.*

Polityka gospodarcza i pieniężna – Nadzór ostrożnościowy nad instytucjami kredytowymi – Artykuł 4 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1024/2013 – Nadzór ostrożnościowy na zasadzie skonsolidowanej – Grupa podlegająca nadzorowi ostrożnościowemu – Instytucje kredytowe trwale powiązane z organem centralnym – Artykuł 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 468/2014 – Artykuł 10 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 – Wymogi w zakresie funduszy własnych – Artykuł 16 ust. 1 lit. c) i ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1024/2013

W sprawie T-52/16

Crédit Mutuel Arkéa, z siedzibą w Relecq Kerhuon (Francja), reprezentowana przez adwokatów H. Savoie i P. Melego,

strona skarżąca,

przeciwko

Europejskiemu Bankowi Centralnemu (EBC), reprezentowanemu przez K. Lackhoffa, R. Baxa oraz C. Olivier, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez adwokata M. Pittiego,

strona pozwana,

popierana przez

Komisję Europejską, reprezentowaną przez V. Di Bucciego oraz K.P. Wojcika, działających w charakterze pełnomocników,

interwenient,

mającej za przedmiot żądanie oparte na art. 263 TFUE, zmierzające do stwierdzenia nieważności decyzji ECB/SSM/2015 – 9695000CG 7B84NLR5984/40 Europejskiego Banku Centralnego z dnia 4 grudnia 2015 r. ustanawiającej wymogi ostrożnościowe mające zastosowanie do grupy Crédit Mutuel,

SĄD (druga izba w składzie powiększonym),

w składzie: M. Prek (sprawozdawca), prezes, E. Buttigieg, F. Schalin, B. Berke i J. Costeira, sędziowie,

sekretarz: S. Spyropoulos, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 6 czerwca 2017 r.,

* Język postępowania: francuski.

wydaje następujący

Wyrok

I. Okoliczności powstania sporu

1 Crédit Mutuel jest zdecentralizowaną grupą bankową składającą się z sieci lokalnych oddziałów mających status spółdzielni. Każdy lokalny oddział Crédit Mutuel ma obowiązek przystąpienia do zrzeszenia regionalnego, a każde zrzeszenie regionalne – do krajowego zrzeszenia Crédit Mutuel (Confédération nationale du Crédit Mutuel, CNCM), organu centralnego sieci w rozumieniu art. L.511-30 i L.511-31 code monétaire et financier français (francuskiego kodeksu pieniężnego i finansowego, zwanego dalej „CMF"). Na szczeblu krajowym Crédit Mutuel obejmuje ponadto Caisse Centrale du Crédit Mutuel (CCCM), w postaci société anonyme coopérative de crédit à capital variable (spółdzielczej spółki akcyjnej o kapitale zmiennym), posiadającą zezwolenie na prowadzenie działalności instytucji kredytowej, będącą w posiadaniu członków sieci.

2 Skarżąca, Crédit Mutuel Arkéa, jest spółdzielczą spółką akcyjną o kapitale zmiennym, posiadającą zezwolenie na prowadzenie działalności instytucji kredytowej. Została ona utworzona w 2002 r. przez połączenie kilku zrzeszeń regionalnych oddziałów lokalnych. Inne zrzeszenia połączyły się w celu stworzenia CM11–CIC, a jeszcze inne pozostały niezależne.

3 Pismem z dnia 19 września 2014 r. skarżąca przekazała Europejskiemu Bankowi Centralnemu (EBC) analizę wskazującą na brak możliwości podlegania nadzorowi ostrożnościowemu EBC za pośrednictwem CNCM. Pismem z dnia 10 listopada 2014 r. EBC poinformował, że w tej kwestii należy zwrócić się do właściwych organów francuskich.

4 W dniu 19 grudnia 2014 r. EBC przekazał CNCM projekt decyzji ustanawiającej wymogi ostrożnościowe mające zastosowanie do grupy Crédit Mutuel, zwrócił się do niego o zapewnienie poinformowania o tym projekcie poszczególnych podmiotów wchodzących w jego skład i wyznaczył mu termin do przedstawienia uwag. W dniu 16 stycznia 2015 r. skarżąca przekazała swoje uwagi EBC. W dniu 30 stycznia 2015 r. CNCM wypowiedziało się na temat uwag przedstawionych przez skarżącą.

5 W dniu 19 lutego 2015 r. EBC przekazał CNCM zmieniony projekt decyzji ustanawiającej wymogi ostrożnościowe mające zastosowanie do grupy Crédit Mutuel oraz do należących do niej podmiotów, zwrócił się do niego o zapewnienie poinformowania tych podmiotów o zrewidowanym projekcie i wyznaczył mu termin do przedstawienia uwag. Skarżąca przedstawiła swoje uwagi w dniu 27 marca 2015 r.

6 W dniu 17 czerwca 2015 r. EBC przyjął decyzję określającą wymogi ostrożnościowe mające zastosowanie do grupy Crédit Mutuel, w której podkreślił, że EBC stanowi organ nadzoru ostrożnościowego nad CNCM na zasadzie skonsolidowanej oraz właściwy organ odpowiedzialny za nadzór podmiotów wymienionych w tej decyzji, wśród których figuruje skarżąca (motyw 1). W art. 2 ust. 1 tej decyzji określono, że CNCM musi zapewnić stałe przestrzeganie przez grupę Crédit Mutuel wymogów określonych w załączniku I. Jak wynika z art. 2 ust. 3 wspomnianej decyzji, skarżąca powinna w każdym momencie spełniać wymogi określone w załączniku II-2, na podstawie których został na nią nałożony współczynnik kapitałowy Tier I (zwany dalej „współczynnikiem kapitałowym CET 1") w wysokości 11%.

7 W dniu 17 lipca 2015 r. skarżąca wniosła o przegląd tej decyzji na podstawie art. 24 rozporządzenia Rady (UE) nr 1024/2013 z dnia 15 października 2013 r. powierzającego Europejskiemu Bankowi Centralnemu szczególne zadania w odniesieniu do polityki związanej z nadzorem ostrożnościowym nad instytucjami kredytowymi (Dz.U. 2013, L 287, s. 63, zwanego dalej „rozporządzeniem

podstawowym"), w związku z art. 7 decyzji 2014/360/UE Europejskiego Banku Centralnego z dnia 14 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Administracyjnej Rady Odwoławczej i jej regulaminu operacyjnego (Dz.U. 2014, L 175, s. 47). W dniu 31 sierpnia 2015 r. odbyło się wysłuchanie przed Administracyjną Radą Odwoławczą (zwaną dalej „Radą Odwoławczą").

8 W dniu 14 września 2015 r. Rada Odwoławcza wydała opinię stwierdzającą zgodność z prawem decyzji EBC. Rada podkreśliła w niej zasadniczo, że zarzuty podniesione przez skarżącą przeciwko decyzji z dnia 17 czerwca 2015 r. można zgrupować w trzy kategorie, w których kwestionuje ona stosowanie ostrożnościowego nadzoru skonsolidowanego wobec grupy Crédit Mutuel za pośrednictwem CNCM ze względu na to, że nie jest ono instytucją kredytową (zastrzeżenie pierwsze), podnosi brak istnienia „Grupy Crédit Mutuel" (zastrzeżenie drugie) i kwestionuje decyzję EBC o podniesieniu wymogów odnoszących się do współczynnika kapitałowego CET 1 z 8% do 11% (zastrzeżenie trzecie).

9 Co się tyczy pierwszego zastrzeżenia, Rada Odwoławcza przypomniała w pierwszej kolejności, że EBC na mocy decyzji z dnia 1 września 2014 r. uznał, że grupa Crédit Mutuel stanowiła istotną grupę podlegającą nadzorowi ostrożnościowemu i przy tej okazji wskazała, że skarżąca jest członkiem tej grupy, a CNCM stanowiło jej najwyższy poziom konsolidacji. W drugiej kolejności stwierdziła ona, że pojęcie organu centralnego, o którym mowa w art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 468/2014 Europejskiego Banku Centralnego z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającego ramy współpracy pomiędzy EBC a właściwymi organami krajowymi oraz wyznaczonymi organami krajowymi („rozporządzenie ramowe w sprawie Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego") (Dz.U. 2014, L 141, s. 1, zwanego dalej „rozporządzeniem ramowym JMN"), i w art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. 2013, L 176, s. 1, sprostowania: Dz.U. 2013, L 208, s. 68 i Dz.U. 2013, L 321, s. 6), nie jest zdefiniowane przez prawo Unii Europejskiej i nie ma wymogu, aby ów organ centralny był instytucją kredytową, na poparcie tej interpretacji powołując się na wytyczne Komitetu Europejskich Organów Nadzoru Bankowego (KEONB) z dnia 18 listopada 2010 r. (zwane dalej „wytycznymi KEONB"), jak również art. 4 ust. 1 lit. g) rozporządzenia podstawowego. W trzeciej kolejności Rada Odwoławcza stwierdziła, że nie było konieczne, aby EBC dysponował pełnym arsenałem uprawnienia w zakresie nadzoru i sankcji w odniesieniu do jednostki dominującej grupy w celu sprawowania nadzoru ostrożnościowego na zasadzie skonsolidowanej. W czwartej kolejności Rada Odwoławcza przypomniała, że przed przeniesieniem tej kompetencji na EBC, grupa Crédit Mutuel podlegała na zasadzie skonsolidowanej nadzorowi ostrożnościowemu właściwego organu francuskiego, a mianowicie autorité de contrôle prudentiel et de résolution (organ nadzoru i restrukturyzacji, ACPR), za pośrednictwem CNCM.

10 Jeśli chodzi o zastrzeżenie drugie, Rada Odwoławcza stwierdziła, że grupa Crédit Mutuel spełnia warunki określone w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013, do którego odsyła art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN. W pierwszej kolejności Rada Odwoławcza uznała, że fakt, iż CNCM jest zrzeszeniem, nie stoi na przeszkodzie istnieniu odpowiedzialności solidarnej z instytucjami powiązanymi. W drugiej kolejności stwierdziła ona, że sprawozdania finansowe grupy Crédit Mutuel były w całości sporządzane na zasadzie skonsolidowanej. W trzeciej kolejności stwierdziła ona, że EBC słusznie uznał, iż CNCM miało prawo wydawania poleceń zarządom instytucji powiązanych.

11 Co się tyczy trzeciego zastrzeżenia, Rada Odwoławcza ponownie stwierdziła, że oceny dokonane przez EBC w odniesieniu do poziomu wymogów w zakresie współczynnika kapitałowego CET 1 skarżącej nie są obarczone żadnym oczywistym błędem w ocenie, ani nie są nieproporcjonalne. Rada odwoławcza podkreśliła w tym względzie utrzymujące się spory pomiędzy skarżącą a CNCM, świadczące, jej zdaniem, o problemach związanych z zarządzaniem, które mogą pociągać za sobą dodatkowe ryzyko.

12 W dniu 5 października 2015 r. EBC przyjął decyzję ECB/SSM/2015 – 9695000CG 7B84NLR5984/28 ustanawiającą wymogi ostrożnościowe mające zastosowanie do grupy Crédit Mutuel, która na podstawie art. 24 ust. 7 rozporządzenia podstawowego uchyliła i zastąpiła decyzję z dnia 17 czerwca 2015 r., jednocześnie zachowując całą jej treść.

13 W dniu 9 października 2015 r. EBC przyjął projekt decyzji, w stosunku do którego skarżąca miała możliwość przedstawienia swoich uwag.

14 W dniu 4 grudnia 2015 r. EBC przyjął decyzję ECB/SSM/2015 – 9695000CG 7B84NLR5984/40 (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją"), określającą nowe wymogi ostrożnościowe mające zastosowanie do grupy Crédit Mutuel oraz podmiotów wchodzących w jej skład. Punkt 1 zaskarżonej decyzji dotyczy wymogów ostrożnościowych mających zastosowanie do grupy Crédit Mutuel na zasadzie skonsolidowanej, a jej pkt 3 odnosi się do wymogów mających zastosowanie do skarżącej. W tym ostatnim punkcie EBC ustalił wymogi w zakresie współczynnika kapitałowego CET 1 skarżącej na poziomie 10,75%.

II. Przebieg postępowania i żądania stron

15 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 3 lutego 2016 r. skarżąca wniosła niniejszą skargę.

16 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 21 marca 2016 r. Komisja Europejska wniosła o dopuszczenie jej do postępowania w charakterze interwenienta popierającego żądania EBC.

17 Postanowieniem z dnia 8 czerwca 2016 r. prezes czwartej izby Sądu dopuścił Komisję do udziału w sprawie w charakterze interwenienta popierającego żądania EBC.

18 W dniu 20 lipca 2016 r. Komisja złożyła uwagi interwenienta.

19 Ze względu na zmianę składu izb Sądu sędzia sprawozdawca został przydzielony do drugiej izby, której w rezultacie została przekazana niniejsza sprawa.

20 W dniu 3 kwietnia 2017 r., w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 89 regulaminu postępowania przed Sądem EBC został wezwany do przedstawienia szeregu dokumentów. EBC zastosował się do tego wezwania w wyznaczonym terminie.

21 Na wniosek drugiej izby Sąd postanowił – na podstawie art. 28 regulaminu postępowania przed Sądem – o przekazaniu sprawy powiększonemu składowi orzekającemu.

22 Na wniosek sędziego sprawozdawcy Sąd (druga izba w składzie powiększonym) postanowił o otwarciu ustnego etapu postępowania.

23 Na rozprawie w dniu 6 czerwca 2017 r. wysłuchano wystąpień stron oraz ich odpowiedzi na zadane przez Sąd pytania.

24 Skarżąca wnosi do Sądu o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji.

25 EBC i Komisja wnoszą do Sądu o:

– oddalenie skargi;

– obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

III. Co do prawa

A. W przedmiocie dopuszczalności skargi

26 Nie podnosząc formalnie zarzutu niedopuszczalności na podstawie art. 130 regulaminu postępowania, EBC kwestionuje dopuszczalność skargi. W tym względzie, po pierwsze, EBC twierdzi, że pełnomocnictwo do wniesienia niniejszej skargi zostało udzielone przez prezesa conseil d'administration (zarządu) skarżącej, który zgodnie z prawem francuskim nie posiada uprawnień do reprezentacji, po drugie, EBC utrzymuje, że skarżąca nie posiada legitymacji do zaskarżenia zaskarżonej decyzji, z wyjątkiem pkt 3, a po trzecie, kwestionuje on istnienie interesu prawnego skarżącej.

27 Skarżąca wnosi o oddalenie zarzutów niedopuszczalności podniesionych przez EBC.

1. W przedmiocie prawidłowości pełnomocnictwa udzielonego pełnomocnikom procesowym skarżącej

28 EBC zauważa, że pełnomocnictwo udzielone pierwotnie pełnomocnikom procesowym skarżącej zostało sporządzone przez prezesa zarządu, podczas gdy, jak wynika z orzeczeń sądów francuskich w przedmiocie wykładni art. L.225-51-1 i L.225-56 code de commerce (francuskiego kodeksu handlowego), prezes zarządu spółki akcyjnej nie posiada uprawnień do prawnego reprezentowania spółki, ponieważ uprawnienie to przysługuje wyłącznie dyrektorowi generalnemu, chyba że ma miejsce kumulacja funkcji.

29 Zgodnie z art. 51 § 3 regulaminu postępowania, w przypadku gdy strona jest osobą prawną prawa prywatnego, adwokaci lub radcowie prawni są zobowiązani złożyć w sekretariacie udzielone przez nią pełnomocnictwo. Ponadto zgodnie z art. 51 § 4 tego regulaminu w przypadku gdy pełnomocnictwo nie zostanie złożone, sekretarz wyznacza danej stronie rozsądny termin na jego przedłożenie.

30 Artykuł 51 § 4 regulaminu postępowania należy interpretować w ten sposób, że możliwe jest konwalidowanie braku umocowania w chwili wniesienia skargi poprzez późniejsze przedłożenie jakiegokolwiek dokumentu potwierdzającego istnienie tego umocowania [zob. analogicznie wyrok z dnia 4 lutego 2015 r., KSR/OHIM – Lampenwelt (Moon), T-374/13, EU:T:2015:69, pkt 12, 13; zob. także w odniesieniu do regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości wyrok z dnia 19 czerwca 2014 r., Commune de Millau i SEMEA/Komisja, C-531/12 P, EU:C:2014:2008, pkt 33, 34].

31 W niniejszej sprawie w następstwie takiego żądania adwokaci skarżącej przekazali Sądowi dokument wydany przez właściwego przedstawiciela, a mianowicie dyrektora generalnego spółki, w którym potwierdził on zamiar złożenia skargi.

32 Skarga nie może zostać uznana za niedopuszczalną ze względu na brak właściwego umocowania.

2. W przedmiocie przysługującej skarżącej legitymacji czynnej do zaskarżenia pkt 1 zaskarżonej decyzji

33 EBC twierdzi w istocie, że skarżąca posiada legitymację procesową wyłącznie w odniesieniu do tej części zaskarżonej decyzji, która jej dotyczy, a mianowicie pkt 3.

34 Należy zaznaczyć, że zaskarżona decyzja, chociaż jest sporządzona i opublikowana w formie jednej decyzji, powinna być analizowana jako zbiór indywidualnych decyzji (zob. podobnie i analogicznie wyrok z dnia 15 października 2002 r., Limburgse Vinyl Maatschappij i in./Komisja, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P i C-254/99 P, EU:C:2002:582, pkt 100), ustanawiających wymogi ostrożnościowe dla każdego z podmiotów wymienionych w pkt 17.1

tej decyzji. Należy w tym względzie zauważyć, że o ile na podstawie pkt 22.2 zaskarżonej decyzji jest ona doręczana CNCM, a zrzeszenie to ma obowiązek, również na podstawie tego punktu, doręczyć każdemu z pozostałych podmiotów grupy tę część zaskarżonej decyzji, która go dotyczy.

35 W odniesieniu do pkt 1 zaskarżonej decyzji, w zakresie, w jakim wynika z niego, że CNCM musi zapewnić przestrzeganie niektórych wymogów ostrożnościowych na zasadzie skonsolidowanej przez grupę Crédit Mutuel, należy z niego wnioskować, że adresatem decyzji w rozumieniu art. 263 TFUE jest jedynie CNCM.

36 W konsekwencji kwestionowanie przez skarżącą pkt 1 zaskarżonej decyzji jest dopuszczalne tylko pod warunkiem, że ten aspekt zaskarżonej decyzji bezpośrednio i indywidualnie jej dotyczy, lub pod warunkiem że ten aspekt zaskarżonej decyzji dotyczy jej bezpośrednio, a zaskarżona decyzja stanowi akt regulacyjny, który nie wymaga środków wykonawczych (zob. podobnie wyrok z dnia 26 września 2014 r., Royal Scandinavian Casino Århus/Komisja, T-615/11, niepublikowany, EU:T:2014:838, pkt 25 i przytoczone tam orzecznictwo).

37 W zakresie, w jakim skarżąca postrzegana jest przez EBC jako podmiot należący do grupy Crédit Mutuel, wobec której EBC podjął decyzję o sprawowaniu nadzoru ostrożnościowego na zasadzie skonsolidowanej za pośrednictwem CNCM, powinna być uważana za podmiot, którego bezpośrednio i indywidualnie dotyczy pkt 1 zaskarżonej decyzji, ponieważ czyni on z CNCM podmiot odpowiedzialny wobec EBC za nadzór ostrożnościowy nad nią.

38 Z powyższego bezwzględnie wynika, że skarżąca ma legitymację procesową, aby zaskarżyć nie tylko pkt 3 zaskarżonej decyzji, lecz również jej pkt 1.

3. W przedmiocie interesu prawnego skarżącej w odniesieniu do zaskarżonej decyzji

39 W celu podważenia istnienia interesu prawnego skarżącej EBC zauważa, po pierwsze, że skarżąca nigdy nie sprzeciwiała się nadzorowi ostrożnościowemu na zasadzie skonsolidowanej grupy Crédit Mutuel przez ACPR, a po drugie, że posiada ona współczynnik kapitałowy CET 1 wyższy niż wymagany na podstawie zaskarżonej decyzji.

40 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem interes prawny w stwierdzeniu nieważności aktu występuje wyłącznie wówczas, gdy takie uchylenie może samo w sobie mieć konsekwencje prawne (zob. podobnie wyroki: z dnia 24 czerwca 1986 r., AKZO Chemie/Komisja, 53/85, EU:C:1986:256, pkt 21; z dnia 25 marca 1999 r., Gencor/Komisja, T-102/96, EU:T:1999:65, pkt 40).

41 Po pierwsze, w zakresie, w jakim pkt 1 zaskarżonej decyzji zakłada przynależność skarżącej do grupy Crédit Mutuel i nadzór nad nią za pośrednictwem CNCM, podczas gdy zdaniem skarżącej powinna ona podlegać bezpośrednio nadzorowi ostrożnościowemu EBC, skarżąca posiada interes prawny w odniesieniu do tego aspektu zaskarżonej decyzji, niezależnie od jej stanowiska na temat nadzoru ostrożnościowego sprawowanego przez ACPR.

42 Po drugie, skarżąca ma interes prawny w żądaniu stwierdzenia nieważności pkt 3 zaskarżonej decyzji, ponieważ nakłada on na nią obowiązek posiadania określonego minimalnego współczynnika kapitałowego CET 1 tak długo, jak długo decyzja ta pozostaje w mocy, i to bez względu na wysokość tego współczynnika w chwili przyjęcia tej decyzji.

43 W związku z powyższym zarzuty niedopuszczalności podniesione przez EBC muszą zostać oddalone.

B. Co do istoty

44 Na poparcie swojej skargi skarżąca podnosi argumenty, które można pogrupować w trzy zarzuty.

45 Mimo że argumenty te dotyczą zasadniczo zaskarżonej decyzji, argumentacja w dwóch pierwszych zarzutach dotyczy w rzeczywistości jedynie zgodności z prawem jej pkt 1, w drodze którego EBC wprowadził skonsolidowany nadzór ostrożnościowy grupy Crédit Mutuel za pośrednictwem CNCM. W ramach zarzutu pierwszego skarżąca podnosi w istocie, że ten aspekt zaskarżonej decyzji jest niezgodny z prawem, ponieważ CNCM nie jest instytucją kredytową, w związku z czym nie może podlegać nadzorowi ostrożnościowemu EBC. W drugim zarzucie skarżąca twierdzi, że EBC niesłusznie przyjął dla celów nadzoru ostrożnościowego istnienie „grupy".

46 W zarzucie trzecim skarżąca kwestionuje w istocie ustalenie jej współczynnika kapitałowego CET 1 na 10,75%, ponieważ wartość ta wykracza poza minimalne wymogi prawne, określone w art. 16 ust. 1 lit. c) oraz ust. 2 lit. a) rozporządzenia podstawowego. Należy stwierdzić, że zarzut ten – mimo że jest skierowany przeciwko zaskarżonej decyzji w całości – odnosi się w rzeczywistości tylko zgodności z prawem pkt 3 zaskarżonej decyzji, który dotyczy wymogów ostrożnościowych nałożonych na skarżącą.

1. W przedmiocie zarzutów pierwszego i drugiego, dotyczących zgodności z prawem pkt 1 zaskarżonej decyzji

47 Z pkt 1 zaskarżonej decyzji wynika, że EBC wprowadził skonsolidowany nadzór ostrożnościowy grupy Crédit Mutuel za pośrednictwem CNCM, które zobowiązał do zapewnienia przestrzegania przez rzeczoną grupę wymogów określonych w tym punkcie.

48 Należy od razu oddalić wysunięty przez EBC argument podważający zasadność tych dwóch zarzutów ze względu na to, że skarżąca przyznała, iż stanowi podmiot istotny w rozumieniu art. 6 ust. 4 rozporządzenia podstawowego, podlegający bezpośredniemu nadzorowi EBC. W istocie bowiem w ramach dwóch pierwszych zarzutów skarżąca kwestionuje sposób sprawowania nadzoru ostrożnościowego, a mianowicie sprawowanie go w odniesieniu do niej za pośrednictwem CNCM, podczas gdy jest ona częścią grupy Crédit Mutuel.

49 Ponadto należy podnieść, że o ile powody, dla których EBC postanowił wprowadzić skonsolidowany nadzór ostrożnościowy grupy Crédit Mutuel za pośrednictwem CNCM, nie zostały opisane wyraźnie w zaskarżonej decyzji, o tyle nie zmienia to faktu, że jeśli chodzi o ten aspekt zaskarżonej decyzji, EBC powtórzył stanowisko zawarte w decyzji z dnia 5 października 2015 r. Zatem ponieważ w zaskarżonej decyzji EBC rozstrzygnął w sposób zgodny z treścią opinii Rady Odwoławczej, która jest częścią kontekstu zaskarżonej decyzji i zawiera uzasadnienie tego punktu, przytoczone w pkt 8–10 powyżej, można uznać, że EBC w decyzji z dnia 5 października 2015 r. przyjął powody przedstawione w rzeczonej opinii (zob. podobnie wyrok z dnia 16 maja 2017 r., Landeskreditbank Baden-Württemberg/EBC, T-122/15, odwołanie w toku, EU:T:2017:337, pkt 125–127).

50 Podobnie w zakresie, w jakim w odniesieniu do prowadzenia nadzoru ostrożnościowego grupy Crédit Mutuel za pośrednictwem CNCM EBC przyjął w zaskarżonej decyzji podejście takie samo jak w decyzji z dnia 5 października 2015 r., należy uznać, że przy badaniu zgodności z prawem zaskarżonej decyzji może być brane pod uwagę uzasadnienie podane w opinii rady odwoławczej.

51 W ramach dwóch pierwszych zarzutów skarżąca kwestionuje przyjętą przez EBC wykładnię art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN, a także warunków określonych w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013, do którego ten pierwszy przepis odsyła.

52 Zgodnie z art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN „nadzorowana grupa" oznacza między innymi „nadzorowane podmioty, z których każdy ma siedzibę w tym samym uczestniczącym państwie członkowskim, jeśli są one trwale powiązane z organem centralnym, który nadzoruje je na warunkach określonych w art. 10 rozporządzenia […] nr 575/2013 i który ma siedzibę w tym samym uczestniczącym państwie członkowskim".

53 Artykuł 10 rozporządzenia nr 575/2013, zatytułowany „Odstępstwo w przypadku instytucji kredytowych trwale powiązanych z organem centralnym", stanowi:

„1. Właściwe organy mogą – zgodnie z prawem krajowym – częściowo lub całkowicie odstąpić od stosowania wymogów określonych w częściach od drugiej do ósmej w odniesieniu do instytucji kredytowej lub instytucji kredytowych mających siedzibę w tym samym państwie członkowskim i trwale powiązanych z organem centralnym sprawującym nad nimi nadzór i ustanowionym w tym samym państwie członkowskim, o ile spełnione są poniższe warunki:

a) zobowiązania organu centralnego i instytucji powiązanych są zobowiązaniami solidarnymi lub zobowiązania jego instytucji powiązanych są całkowicie gwarantowane przez organ centralny;

b) wypłacalność i płynność organu centralnego oraz wszystkich instytucji powiązanych są monitorowane jako całość na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych tych instytucji;

c) zarząd organu centralnego jest uprawniony do wydawania poleceń zarządom instytucji powiązanych".

54 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przy dokonywaniu wykładni przepisu prawa Unii należy brać pod uwagę nie tylko jego brzmienie, lecz także kontekst, w jakim został umieszczony, oraz cele regulacji, której część stanowi (zob. podobnie wyrok z dnia 7 czerwca 2005 r., VEMW i in., C-17/03, EU:C:2005:362, pkt 41 i przytoczone tam orzecznictwo).

55 W okolicznościach niniejszej sprawy warto dokonać wykładni celowościowej i systemowej art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN, a dopiero później przystąpić do badania dwóch pierwszych zarzutów podniesionych przez skarżącą.

a) W przedmiocie wykładni celowościowej i systemowej art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN

56 Jeśli chodzi w pierwszej kolejności o wykładnię celowościową art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN, należy stwierdzić, że zgodnie z motywem 9 tego rozporządzenia jego celem jest rozwinięcie i doprecyzowanie procedur współpracy ustanowionych w rozporządzeniu podstawowym między EBC a właściwymi organami krajowymi w ramach jednolitego mechanizmu nadzorczego (zwanego dalej „JMN") oraz z wyznaczonymi organami krajowymi. Zatem w ramach wykładni celowościowej art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN należy wziąć pod uwagę również cele rozporządzenia podstawowego.

57 W tym względzie należy zauważyć, że nadzór ostrożnościowy na zasadzie skonsolidowanej nad grupami instytucji kredytowych ma dwa główne cele.

58 Pierwszym celem jest zapewnienie EBC możliwości zrozumienia zagrożeń mogących wpłynąć na instytucję kredytową, które nie są związane z daną instytucją, lecz z grupą, do której ona należy.

59 W motywie 26 rozporządzenia podstawowego wyjaśniono zatem, co następuje:

„Ryzyka dla bezpieczeństwa i dobrej kondycji instytucji kredytowej mogą powstać zarówno na poziomie pojedynczej instytucji kredytowej, jak i na poziomie grupy bankowej lub konglomeratu finansowego. Szczegółowe ustalenia w zakresie nadzoru służące ograniczeniu tych ryzyk [rodzajów ryzyka] mają duże znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa i dobrej kondycji instytucji kredytowych. Obok nadzoru nad poszczególnymi instytucjami kredytowymi zadania EBC powinny obejmować nadzór na poziomie skonsolidowanym […]”.

60 Drugim celem nadzoru ostrożnościowego na zasadzie skonsolidowanej nad grupami instytucji kredytowych jest uniknięcie fragmentacji nadzoru ostrożnościowego nad podmiotami tworzącymi te grupy między różne organy nadzoru.

61 Przejawia się to w szczególności, po pierwsze, faktem, że zgodnie z motywem 38 i z art. 6 ust. 4 rozporządzenia podstawowego ocena istotności danej instytucji kredytowej, która determinuje decyzję, czy realizacja niektórych zadań nadzorczych będzie prowadzona tylko przez EBC, czy w sposób zdecentralizowany w ramach jednolitego mechanizmu nadzorczego (zob. podobnie wyrok z dnia 16 maja 2017 r., Landeskreditbank Baden-Württemberg/EBC, T-122/15, odwołanie w toku, EU:T:2017:337, pkt 63), dokonywana jest na najwyższym szczeblu konsolidacji w uczestniczących państwach członkowskich. Cel ten został powtórzony w art. 40 ust. 1 i ust. 2 lit. a) rozporządzenia ramowego JMN w odniesieniu do grup podlegających nadzorowi ostrożnościowemu.

62 Ten cel uwidacznia się także, po drugie, w art. 40 ust. 2 rozporządzenia ramowego JMN, z którego wynika, że w przypadku gdy podmiot należący do grupy podlega nadzorowi ostrożnościowemu EBC albo ze względu na to, że spełnia kryterium bezpośredniej publicznej pomocy finansowej, albo ze względu na to, że stanowi jedną z trzech najistotniejszych instytucji kredytowych w uczestniczącym państwie członkowskim, nadzór ten rozciąga się na całą grupę.

63 Z powyższego wynika, że poszanowanie celów rozporządzenia podstawowego wymaga, aby art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN i warunki ustanowione w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013, do których odsyła ten przepis, interpretować z uwzględnieniem intencji prawodawcy, aby EBC mógł mieć ogólny obraz wszystkich zagrożeń, które mogą mieć wpływ na instytucję kredytową, a także aby uniknąć fragmentacji nadzoru ostrożnościowego między EBC i organy krajowe.

64 Jeżeli chodzi o cel przyświecający konkretnie art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013, należy zauważyć, że rozporządzenie to dotyczy wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych. W związku z tym cel art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013 wynika jasno z jego brzmienia. Polega on na umożliwieniu właściwym organom odstąpienia w pełni lub częściowo od stosowania niektórych wymogów określonych w rozporządzeniu w odniesieniu do instytucji kredytowej lub instytucji kredytowych mających siedzibę w tym samym państwie członkowskim i trwale powiązanych z organem centralnym sprawującym nad nimi nadzór i ustanowionym w tym samym państwie członkowskim. Podobnie art. 10 ust. 2 tego rozporządzenia pozwala na zezwolenie organowi centralnemu, na zasadzie indywidualnej, na odstąpienie od stosowania tych samych wymogów ostrożnościowych.

65 Jednakże w niniejszej sprawie warunki określone w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013 nie mają zastosowania na mocy tego ostatniego rozporządzenia do celów oceny możliwości odstąpienia od obowiązku przestrzegania wymogów na zasadzie indywidualnej, ale znajdują zastosowanie z uwagi na odesłanie zawarte w art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN do celów weryfikacji istnienia nadzorowanej grupy.

66 Ponadto ewentualne uznanie istnienia nadzorowanej grupy w rozumieniu art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN nie oznacza przyznania odstąpienia przewidzianego w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013 tworzącym ją instytucjom kredytowym, ponieważ właściwy organ może zawsze odmówić przyznania indywidualnego odstąpienia mimo spełnienia warunków określonych w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013.

67 W istocie bowiem okoliczność, że warunki określone w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013 mogły zostać spełnione, ma odmienne skutki w zależności od tego, czy w grę wchodzi art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN, czy tylko art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013. W pierwszym przypadku pociąga ona za sobą nadzór grupy przez EBC, pod warunkiem że spełnione są również warunki przewidziane w art. 40 rozporządzenia ramowego JMN. W drugim przypadku odstępstwo na zasadzie indywidualnej od stosowania wymogów ostrożnościowych w ramach grupy nie jest automatyczne, lecz pozostaje uprawnieniem właściwego organu.

68 I tak z faktu spełnienia warunków przewidzianych przez art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013 EBC ma prawo wnioskować, że art. 2 pkt 21 rozporządzenia ramowego JMN znajduje zastosowanie, a EBC może sprawować nadzór ostrożnościowy nad całą grupą, jednocześnie odmawiając, jako organ właściwy na podstawie rozporządzenia nr 575/2013, odstąpienia od stosowania wymogów ostrożnościowych na zasadzie indywidualnej wobec podmiotów wchodzących w skład grupy.

69 Z powyższego wynika, że w odniesieniu do wykładni art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN znaczenie mają jedynie jego cele, niezależnie od odesłania znajdującego się w art. 10 ust. 1 rozporządzenia ramowego JMN.

70 W drugiej kolejności, jeśli chodzi o wykładnię systemową art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN, należy zauważyć, że Rada Odwoławcza w swojej opinii wielokrotnie odwoływała się do treści wytycznych KEONB jako podstawy stwierdzenia, że warunki określone w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013 zostały spełnione. W konsekwencji należy zbadać, czy wspomniane wytyczne są elementem kontekstu prawnego, w jaki wpisuje się art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN, który może być istotny dla interpretacji warunków określonych w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013, do których odsyła.

71 Należy zauważyć, że KEONB jest prekursorem Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB), a wytyczne KEONB dotyczą wykładni art. 3 dyrektywy 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (wersja przekształcona) (Dz.U. 2006, L 177, s. 1), w brzmieniu zmienionym przez dyrektywę 2009/111/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r., zmieniającą dyrektywy 2006/48/WE, 2006/49/WE i 2007/64/WE w odniesieniu do banków powiązanych z centralnymi instytucjami, niektórych pozycji funduszy własnych, dużych ekspozycji, uzgodnień w zakresie nadzoru oraz zarządzania w sytuacji kryzysowej (Dz.U. 2009, L 302, s. 97). W art. 3 dyrektywy 2006/48 wskazano, że„[j]edna lub więcej instytucji kredytowych, mających siedzibę w tym samym państwie członkowskim i stale powiązanych […] z organem centralnym sprawującym nad nimi nadzór i ustanowionym w tym samym państwie członkowskim, może być zwolnionych z wymogów wymienionych […], jeśli prawo krajowe stanowi, że […]”. Następnie była mowa o trzech warunkach, które są obecnie określone w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013.

72 Ponadto należy wskazać, że wytyczne KEONB zostały wydane w następstwie wniosku prawodawcy w rozumieniu motywu 2 dyrektywy 2009/111. Stwierdzono tam bowiem, że KEONB powinien „opracować wytyczne w celu wzmocnienia konwergencji praktyk nadzorczych [w odniesieniu do art. 3 dyrektywy 2006/48]”.

73 W konsekwencji, biorąc pod uwagę identyczne brzmienie warunków ustanowionych w art. 3 dyrektywy 2006/48 i w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013 oraz okoliczności, w których przyjęto wytyczne KEONB, mianowicie ich przyjęcie przez właściwy organ, w ramach jego kompetencji, na wniosek prawodawcy, wytyczne KEONB mogą zostać uwzględnione jako kontekst prawny, w jaki wpisuje się art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN.

74 Należy jednak pamiętać, że wykładnia odnośnych przepisów przez organ administracyjny nie może być wiążąca dla sądu Unii, który – zgodnie z art. 19 TUE – jest wyłącznie właściwy do dokonywania wykładni prawa Unii.

75 Ponadto należy podkreślić, że wykładnia ta została przedstawiona przez KEONB przy wzięciu pod uwagę jedynie celów art. 3 dyrektywy 2006/48, które są analogiczne do celów art. 10 rozporządzenia nr 575/2013, czyli umożliwienie odstąpienia na zasadzie indywidualnej od stosowania wymogów ostrożnościowych, o ile są one przestrzegane w ramach grupy.

76 Tymczasem, ze względów przedstawionych w pkt 65–69 powyżej, to nie te cele mają znaczenie, lecz cele art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN, które nie mogły być wzięte pod uwagę przy przyjmowaniu wytycznych KEONB.

77 Tym samym nawet jeśli wytyczne KEONB stanowią jeden z elementów, który może zostać ewentualnie uwzględniony przez sąd Unii, nie można ich w żaden sposób traktować jako wiążących.

b) W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na braku statusu instytucji kredytowej w przypadku CNCM

78 Skarżąca twierdzi, że zarówno z rozporządzenia podstawowego i rozporządzenia ramowego JMN, jak i z rozporządzenia nr 575/2013 wynika, że nadzór ostrożnościowy na zasadzie skonsolidowanej nad instytucjami powiązanymi z organem centralnym jest możliwy jedynie wówczas, gdy posiada on status instytucji kredytowej, co nie ma miejsca w przypadku CNCM.

79 EBC, wspierany przez Komisję, wnosi o oddalenie tego zarzutu.

80 Na wstępie należy stwierdzić, że o ile skarżąca wskazuje w swoich pismach, że art. 127 ust. 6 TFUE oraz rozporządzenie podstawowe dotyczą nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi, o tyle nie podnosi ona żadnego zarzutu niezgodności z prawem wobec art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN opartego na tym, że w przypadku, gdyby należało go interpretować w ten sposób, iż nie oznacza on, że organ centralny musi posiadać status instytucji kredytowej, przepis ów byłby sprzeczny z art. 127 ust. 6 TFUE lub z rozporządzeniem podstawowym.

81 W ramach badania niniejszego zarzutu wystarczy zatem sprawdzić, czy pojęcie „organu centralnego” w rozumieniu art. 2 pkt 21 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia ramowego JMN należy rozumieć w ten sposób, że wymaga ono, aby ów organ miał status instytucji kredytowej.

82 W zakresie, w jakim art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN odsyła do warunków przewidzianych w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013, należy zbadać, czy status instytucji kredytowej jest wymagany albo bezpośrednio przez art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN, albo pośrednio przez te warunki.

1) W przedmiocie tego, czy wymóg posiadania przez organ centralny statusu instytucji kredytowej jest ustanowiony przez art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN

83 Skarżąca podnosi w istocie, że ponieważ art. 127 ust. 6 TFUE oraz rozporządzenie podstawowe dotyczą nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi, art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN należy interpretować w ten sposób, iż wymaga on, aby organ centralny był instytucją kredytową. Dodaje ona, że niemożność wykonywania skonsolidowanego nadzoru ostrożnościowego za pośrednictwem organu centralnego, który nie ma takiego statusu, potwierdza brak uprawnień nadzorczych EBC i uprawnień do nakładania przez niego sankcji w takim układzie.

84 Zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 54 powyżej należy przystąpić do dokonania wykładni literalnej, celowościowej i systemowej art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN.

85 W odniesieniu, w pierwszej kolejności, do wykładni literalnej art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN, należy zauważyć, że jego brzmienie nie wskazuje, iż organ centralny powinien stanowić instytucję kredytową, w przeciwieństwie do sytuacji, o której mowa w art. 2 pkt 21 lit. a) tego rozporządzenia, która odnosi się wyraźnie do nadzoru ostrożnościowego grupy, której spółka dominująca ma status instytucji kredytowej.

86 W drugiej kolejności, w odniesieniu do wykładni celowościowej art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN, należy wziąć pod uwagę cele przedstawione w pkt 63 powyżej.

87 Tymczasem bez konieczności szczegółowego badania warunków ustanowionych w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013, które należy do zakresu drugiego zarzutu, na tym etapie wystarczy zaznaczyć, że w przypadku spełnienia wymienionych warunków z faktu tego wynika logicznie wystarczająco bliska relacja pomiędzy instytucjami powiązanymi z organem centralnym, aby stwierdzić istnienie grupy. W szczególności warunek odpowiedzialności solidarnej, ustanowiony w art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013, może w przypadku upadłości instytucji kredytowej skutkować powstaniem ryzyka dla pozostałych podmiotów powiązanych z tym samym organem centralnym. Zatem przyjęcie kwalifikacji „nadzorowanej grupy" w rozumieniu art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN jest zgodne z celami rozporządzenia podstawowego i rozporządzenia ramowego JMN, niezależnie od tego, czy organ centralny grupy posiada status instytucji kredytowej, czy też nie.

88 Ponadto zaakceptowanie analizy dokonanej przez skarżącą oznaczałoby, że różne instytucje powiązane z organem centralnym, który nie ma statusu instytucji kredytowej, ale spełnia warunki przewidziane w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013, podlegałyby, zależnie od ich indywidualnej istotności, albo jedynie nadzorowi EBC albo bezpośredniemu nadzorowi właściwych organów krajowych w ramach jednolitego mechanizmu nadzorczego, co prowadziłoby do fragmentacji nadzoru ostrożnościowego w sposób sprzeczny zarówno z celami rozporządzenia podstawowego, jak i z celami rozporządzenia ramowego JMN.

89 Co się tyczy, w trzeciej kolejności, wykładni systemowej art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN, to prawdą jest, iż skarżąca słusznie zauważa w istocie, po pierwsze, że rozporządzenie podstawowe ustanawia pewne uprawnienia przysługujące EBC, obejmujące nawet nakładanie sankcji administracyjnych, które stanowią uzupełnienie powierzonych mu zadań nadzorczych, a po drugie, że właściwe przepisy rozporządzenia podstawowego nie przewidują wykonywania takich uprawnień w odniesieniu do organów centralnych, o których mowa w art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN.

90 Zarówno bowiem art. 10 rozporządzenia podstawowego dotyczący wezwania do udzielenia informacji, jak i jego art. 11 dotyczący ogólnych czynności wyjaśniających oraz art. 16 dotyczący uprawnień nadzorczych, odnoszą się do wykonywania uprawnień EBC w odniesieniu do instytucji kredytowych, finansowych spółek holdingowych, spółek holdingowych prowadzących działalność mieszaną oraz

finansowych spółek holdingowych o działalności mieszanej. Ponadto art. 18 tego rozporządzenia odnosi się do możliwości nakładania sankcji na instytucje kredytowe, finansowe spółki holdingowe i finansowe spółki holdingowe o działalności mieszanej.

91 Należy jednak należy wziąć pod uwagę okoliczność, zgodnie z którą na zasadzie skonsolidowanej nadzór ostrożnościowy nad grupą jest uzupełnieniem nadzoru ostrożnościowego składowych instytucji kredytowych na zasadzie indywidualnej, ale go nie zastępuje, jak przypomina motyw 38 zdanie drugie rozporządzenia podstawowego.

92 W związku z tym niemożność wykonywania przez EBC tychże uprawnień wobec organu centralnego, który nie ma statusu instytucji kredytowej, nie stanowi krytycznej przeszkody w prowadzeniu adekwatnego nadzoru ostrożnościowego, ponieważ EBC jest w stanie wykonywać swoje uprawnienia w odniesieniu do podmiotów powiązanych z tym organem centralnym.

93 Z powyższego wynika, że art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN nie należy interpretować w ten sposób, że sam w sobie wymaga on, aby organ centralny posiadał status instytucji kredytowej.

2) W przedmiocie tego, czy wymóg posiadania przez organ centralny statusu instytucji kredytowej jest ustanowiony przez art. 10 rozporządzenia nr 575/2013

94 Skarżąca uważa, że rozporządzenie nr 575/2013 wymaga, by organ centralny miał status instytucji kredytowej. Odsyła ona w tym względzie, po pierwsze, do art. 11 ust. 4 rozporządzenia nr 575/2013, i po drugie, do art. 10 ust. 1 lit. b) tego rozporządzenia.

95 Co się tyczy, w pierwszej kolejności, art. 11 ust. 4 rozporządzenia nr 575/2013, stanowi on, że „[w] przypadku stosowania przepisów art. 10 organ centralny, o którym mowa w tym artykule, spełnia wymogi określone w częściach od drugiej do ósmej na podstawie skonsolidowanej sytuacji jako całości, na którą składa się ten organ centralny wraz z jego instytucjami powiązanymi". Części od drugiej do ósmej dotyczą, odpowiednio, funduszy własnych, wymogów kapitałowych [w zakresie funduszy własnych], dużych ekspozycji, ekspozycji z tytułu przeniesionego ryzyka kredytowego, płynności, dźwigni finansowej oraz ujawniania informacji przez instytucje. Skarżąca podnosi w istocie, że takie wymogi mogą zostać spełnione jedynie przez instytucję kredytową.

96 Należy stwierdzić, że argumentacji tej nie można zaakceptować, ponieważ zgodnie z nią przestrzeganie art. 11 ust. 4 rozporządzenia nr 575/2013 jest warunkiem zastosowania art. 10 tego rozporządzenia, co jest sprzeczne zarówno z literalną wykładnią wspomnianego art. 10, jak i wzajemną relacją tych dwu przepisów.

97 Po pierwsze, w art. 10 rozporządzenia nr 575/2013 nie ma żadnego odniesienia do art. 11 ust. 4 tego rozporządzenia.

98 Po drugie, charakter powiązania pomiędzy tymi dwoma przepisami powoduje, że zastosowanie art. 11 ust. 4 rozporządzenia nr 575/2013 jest skutkiem, a nie warunkiem zastosowania art. 10 tego rozporządzenia. W przypadku, gdy właściwy organ na podstawie art. 10 rozporządzenia nr 575/2013 zgadza się na zwolnienie instytucji powiązanych z organem centralnym z obowiązku przestrzegania wymogów ostrożnościowych na zasadzie indywidualnej, to wtedy właśnie znajduje zastosowanie art. 11 ust. 4 rozporządzenia nr 575/2013, który wymaga, aby rzeczony organ centralny spełniał wymogi ostrożnościowe odnoszące się do skonsolidowanej sytuacji tego organu wraz z instytucjami powiązanymi jako całości.

99 W tym względzie należy przypomnieć, że w niniejszej sprawie sporna jest nie zasadność decyzji o odstąpieniu na zasadzie indywidualnej od obowiązku przestrzegania wymogów ostrożnościowych przez instytucje powiązane z organem centralnym, lecz istnienie grupy w rozumieniu art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN. Tymczasem ten ostatni przepis odsyła tylko do art. 10 rozporządzenia nr 575/2013, a nie do art. 11 ust. 4 tego rozporządzenia.

100 Tym samym o ile ewentualna trudność w przestrzeganiu przez organ centralny wymogów określonych w art. 11 ust. 4 rozporządzenia nr 575/2013 może być istotna w kontekście przyznawania przez właściwy organ indywidualnego odstąpienia – które pozostaje opcjonalne, nawet jeśli zostały spełnione warunki przewidziane w art. 10 rozporządzenia nr 575/2013 – o tyle jest ona bez znaczenia dla wykonywania przez EBC jego nadzoru ostrożnościowego w odniesieniu do całej grupy.

101 Co się tyczy, w drugiej kolejności, warunku zawartego w art. 10 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 575/2013, stanowi on, że „wypłacalność i płynność organu centralnego oraz wszystkich instytucji powiązanych są monitorowane jako całość na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych tych instytucji".

102 Kwestia, czy CNCM spełnia ten warunek, zostanie omówiona w ramach drugiej części zarzutu drugiego. Na tym etapie ważne jest jedynie sprawdzenie, czy przestrzeganie art. 10 ust. 1, lit. b) rozporządzenia nr 575/2013 musi oznaczać, że organ centralny ma status instytucji kredytowej.

103 Aby warunek ten mógł być spełniony, konieczne jest spełnienie dwóch kryteriów. Pierwsze dotyczy istnienia skonsolidowanych sprawozdań finansowych grupy. Drugie wiąże się z kontrolą wypłacalności i płynności wszystkich podmiotów tworzących grupę na podstawie rzeczonych skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

104 W tym względzie należy potwierdzić stanowisko zawarte w pkt 24 wytycznych KEONB, zgodnie z którym ów wymóg kontroli wypłacalności i płynności wszystkich podmiotów wchodzących w skład grupy na podstawie rzeczonych sprawozdań skonsolidowanych należy postrzegać z perspektywy ostrożnościowej, ponieważ art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN wyraźnie dotyczy definicji nadzorowanych grup.

105 Podobnie KEONB równie słusznie zauważył w swoich wytycznych, że nie było konieczne, aby organ centralny posiadał status instytucji kredytowej, ponieważ spełnienie obu kryteriów wymienionych wyraźnie w art. 10 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 575/2013 jest wystarczające do tego, aby można było prowadzić nadzór przestrzegania wymogów ostrożnościowych przez grupę.

106 Istnienie skonsolidowanych sprawozdań finansowych daje bowiem kompleksowy obraz sytuacji finansowej całości, na którą składają się organ centralny wraz z instytucjami powiązanymi, i na ich podstawie właściwy organ może sprawdzić, czy płynność i wypłacalność tej całości są zgodne z wymogami ostrożnościowymi, niezależnie od tego, czy organ centralny posiada status instytucji kredytowej.

107 W konsekwencji należy stwierdzić, że ani art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013, ani art. 11 ust. 4 tego rozporządzenia nie wymaga, by organ centralny posiadał status instytucji kredytowej, aby zastosowanie znaleźć mógł art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN.

108 Ze względu na powyższe rozważania, należy oddalić zarzut pierwszy.

c) W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na braku istnienia nadzorowanej grupy w rozumieniu art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN oraz art. 10 rozporządzenia nr 575/2013

109 W ramach zarzutu drugiego skarżąca podnosi, że warunki ustanowione w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013, do którego odsyła art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN, nie są spełnione przez Crédit Mutuel, która nie może być uznana za „grupę" w rozumieniu tego przepisu. Rozpatrywany zarzut może zostać podzielony na trzy części, dotyczące naruszenia warunków określonych, odpowiednio, w art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013, w art. 10 ust. 1 lit. b) tego rozporządzenia i w jego art. 10 ust. 1 lit. c).

1) W przedmiocie pierwszej części zarzutu drugiego, opartej na naruszeniu art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013

110 Na wstępie skarżąca podkreśla, iż z art. 6 rozporządzenia nr 575/2013 wynika, że instytucje kredytowe podlegają zasadniczo wymogom ostrożnościowym na zasadzie indywidualnej, a możliwość stworzona przez art. 10 tego rozporządzenia ma charakter wyjątku, stosowanego tylko w okolicznościach, w których grupa może być traktowana jak jeden podmiot, a stosowanie wymogów ostrożnościowych na zasadzie indywidualnej nie zapewnia żadnej wartości dodanej.

111 Skarżąca podnosi, że CNCM nie posiada funduszy własnych ani nie jest uprawnione do dysponowania nimi, co pozwalałoby mu gwarantować lub ponosić odpowiedzialność solidarną za zobowiązania instytucji powiązanych, a w związku z tym EBC niesłusznie stwierdził, że warunek przewidziany w art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013 został spełniony.

112 W pierwszej kolejności skarżąca utrzymuje zasadniczo, że pojęcia odpowiedzialności solidarnej i gwarancji mogą być interpretowane wyłącznie w świetle przepisów prawa francuskiego, dotyczących relacji między CNCM i jego instytucjami powiązanymi. Tymczasem, po pierwsze, brak jest odpowiedzialności solidarnej CNCM, w rozumieniu art. 1200 francuskiego kodeksu cywilnego, z jego podmiotami powiązanymi w odniesieniu do kredytodawców. Po drugie, CNCM nie poręcza zobowiązań podjętych przez jego instytucje powiązane w rozumieniu art. 2288 francuskiego kodeksu cywilnego, ani nie udziela gwarancji autonomicznych w rozumieniu art. 2321 tego kodeksu. Po trzecie, art. L.511-31 CMF nie może być interpretowany w ten sposób, że ustanawia on odpowiedzialność solidarną lub gwarancję z strony CNCM na rzecz jego instytucji powiązanych. Po czwarte, taka sama sytuacja ma miejsce w przypadku przepisów szczególnych, mających zastosowanie do CNCM, zawartych w art. L.512-55 i nast. CMF. Skarżąca dodaje, że nie istnieje żaden mechanizm wsparcia finansowego w ramach grupy w rodzaju tych, które mogłyby zostać przyjęte na mocy art. L.613-46 i nast. CMF.

113 W drugiej kolejności skarżąca podnosi, że CNCM nie posiada żadnych uprawnień do transferowania funduszy własnych pomiędzy instytucjami powiązanymi. Po pierwsze, art. L.511-31 CMF nie przewiduje, aby organy centralne mogły dokonywać takich transferów, a po drugie, najnowsze orzecznictwo Conseil constitutionnel (rady konstytucyjnej, Francja) uniemożliwia transfery narzucone bez zgody zainteresowanych instytucji powiązanych.

114 W trzeciej kolejności skarżąca utrzymuje, że decyzja o charakterze ogólnym nr 1-1992 CNCM z dnia 10 marca 1992 r., dotycząca wykonywania odpowiedzialności solidarnej między oddziałami Crédit Mutuel i oddziałami Crédit Mutuel Agricole nie stanowi, że zobowiązania organu centralnego i instytucji powiązanych są solidarne lub wzajemnie gwarantowane. Przypomina ona, że nawet zaskarżona decyzja wskazuje na brak określenia mechanizmu odpowiedzialności solidarnej przewidzianego w ramach Crédit Mutuel. Skarżąca uważa także, że istnienie funduszu w wysokości 2% depozytów w ramach CCCM nie pozwala uznać, że warunek przewidziany w art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013 jest spełniony.

115 EBC, popierany przez Komisję, wnosi o oddalenie pierwszej części zarzutu drugiego.

116 W odniesieniu do pierwszego warunku należy zbadać, czy zobowiązania CNCM i instytucji z nim powiązanych są zobowiązaniami solidarnymi lub zobowiązania jego instytucji powiązanych są całkowicie gwarantowane przez CNCM.

117 Co się tyczy, w pierwszej kolejności, znaczenia art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013, należy od razu oddalić argument skarżącej oparty na tym, że „zobowiązania solidarne" i „zobowiązania […] gwarantowane" powinny być interpretowane w świetle odpowiednich artykułów francuskiego kodeksu cywilnego.

118 Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecznictwem Trybunału zarówno względy jednolitego stosowania prawa Unii, jak i zasada równości wskazują na to, że treści przepisu prawa Unii, który nie zawiera wyraźnego odesłania do prawa państw członkowskich dla określenia jego znaczenia i zakresu, należy zwykle nadać w całej Unii autonomiczną i jednolitą wykładnię, którą należy ustalić uwzględniając kontekst przepisu i cel danego uregulowania (zob. wyrok z dnia 5 grudnia 2013 r., Vapenik, C-508/12, EU:C:2013:790, pkt 23 i przytoczone tam orzecznictwo).

119 Ponieważ rozporządzenie nr 575/2013 nie definiuje pojęć zobowiązań solidarnych i zobowiązań gwarantowanych przez odesłanie do prawa państw członkowskich, należy uznać, że chodzi o autonomiczne pojęcia prawa Unii.

120 Rada odwoławcza w swojej opinii powołuje się na wykładnię zawartą w wytycznych KEONB.

121 W związku z tą kwestią w pkt 19 wytycznych KEONB słusznie wskazuje, że warunek przewidziany w art. 3 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/48, którego brzmienie jest analogiczne do brzmienia art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013 przewiduje różne przypadki, a mianowicie albo gwarancję organu centralnego wobec jego instytucji powiązanych, albo wzajemne gwarancje organu centralnego i jego instytucji powiązanych, albo system gwarancji wzajemnych w ramach grupy w tym znaczeniu, że instytucje powiązane są również gwarantami dla siebie nawzajem.

122 W pkt 20 wytycznych KEONB stwierdza on w istocie, że aby można było mówić o istnieniu gwarancji lub odpowiedzialności solidarnej „ustanowione mechanizmy powinny zapewnić, by nie występowały żadne prawne ani faktyczne przeszkody dla szybkiego transferu funduszy własnych i płynności w ramach grupy w celu zapewnienia zdolności do zaspokajania zobowiązań organu centralnego i jego instytucji powiązanych wobec wierzycieli", a „grupa w całości musi być w stanie zapewnić niezbędne wsparcie zgodnie z ustanowionymi mechanizmami za pomocą dostępnych środków".

123 Należy stwierdzić, że ów drugi aspekt interpretacji KEONB nie może zostać w pełni zaakceptowany, przynajmniej w okolicznościach, w których art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013 znajduje zastosowanie w wyniku odesłania zawartego w art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN.

124 Uwzględnienie stanowiska KEONB sprowadzałoby się bowiem do interpretowania warunku zawartego w art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013 w świetle warunku dotyczącego transferów funduszy między spółką dominującą i jej spółkami zależnymi jako przesłanki możliwości skorzystania przez te ostatnie z odstępstwa od obowiązku przestrzegania wymogów ostrożnościowych na zasadzie indywidualnej. Warunek ten znajduje się w art. 69 dyrektywy 2006/48, a obecnie w art. 7 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013, który dotyczy tego, że „nie istnieją obecnie ani nie są przewidywane w przyszłości istotne przeszkody praktyczne lub prawne dla szybkiego transferu funduszy własnych lub spłaty zobowiązań przez jednostkę dominującą".

125 Tymczasem, po pierwsze, należy zauważyć, że te dwa przepisy, a mianowicie art. 7 ust. 1 lit. a) oraz art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013, są sformułowane w różny sposób, co przemawia przeciwko wykładni zmierzającej do rozszerzenia zakresu sformułowań użytych przez prawodawcę

w odniesieniu do pewnego typu sytuacji, a mianowicie stosunków między jednostką dominującą i jej jednostkami zależnymi, na inny rodzaj sytuacji, a mianowicie na stosunki łączące instytucje powiązane z organem centralnym.

126 Po drugie, taka wykładnia byłaby sprzeczna z celem art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN.

127 Jak bowiem podkreślono w pkt 58–63 powyżej, pojęcie „grupy" w kontekście rozporządzenia podstawowego i rozporządzenia ramowego JMN zmierza w szczególności do zapewnienia EBC możliwości zrozumienia mogących wpłynąć na instytucję kredytową zagrożeń, które nie są związane z daną instytucją, lecz z grupą, do której ona należy. Jednakże gdy istnieje obowiązek transferu funduszy własnych i płynności w ramach grupy w celu zapewnienia wykonania zobowiązań wobec wierzycieli – niezależnie od tego, czy ów transfer odbywa się zgodnie z zasadami wskazanymi przez KEONB – ryzyko dotykające instytucji kredytowej może rozszerzyć się na całą grupę, do której ta należy, co oznacza, że EBC może wykonywać nadzór ostrożnościowy nad całością, na którą składają się organ centralny wraz ze swoimi instytucjami powiązanymi.

128 Z tego samego względu argument skarżącej oparty na tym, iż zgodnie z logiką rozporządzenia nr 575/2013 wyjątek z art. 10 tego rozporządzenia można przyznać tylko w okolicznościach, w których stosowanie wymogów ostrożnościowych na zasadzie indywidualnej nie zapewnia żadnej wartości dodanej, jest pozbawiony znaczenia, ponieważ przedmiotem niniejszej sprawy jest wyłącznie istnienie nadzorowanej grupy w rozumieniu art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN, oraz dlatego, że z powodów przedstawionych w pkt 66–68 powyżej stwierdzenie istnienia takiej grupy nie oznacza automatycznie przyznania odstępstwa przewidzianego przez art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013 wobec podmiotów wchodzących w jej skład.

129 Zatem wniosek, że warunek zawarty w art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013 jest spełniony, gdy istnieje obowiązek transferu funduszy własnych i płynności w ramach grupy w celu zapewnienia wykonania zobowiązań wobec wierzycieli, jest zgodny z celem art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN, jak również z treścią art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013.

130 W drugiej kolejności, jeśli chodzi o zastosowanie tego pierwszego warunku w niniejszej sprawie, należy przypomnieć, że Rada Odwoławcza, uzasadniając wymóg jego przestrzegania, zwróciła uwagę na szereg powodów. Po pierwsze, brzmienie art. L.511-31 CMF, po drugie, bezwarunkowy obowiązek interwencji CNCM na rzecz oddziałów znajdujących się w trudnej sytuacji, który wynika z decyzji CNCM nr 1-1992 z dnia 10 marca 1992 r. (zob. pkt 114 powyżej), po trzecie, istnienie zasobów CNCM i CCCM, które mogą zostać uruchomione, po czwarte, statut CCCM, a po piąte, okoliczność, że w przeszłości przekazano podmiotom znajdującym się w trudnej sytuacji pomoc nadzwyczajną.

131 Co się tyczy pierwszego powodu, na który wskazuje Rada Odwoławcza, a mianowicie brzmienia art. L.511-31 CMF, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zakres krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych winien być oceniany z uwzględnieniem ich wykładni przyjętej przez sądy krajowe (zob. wyrok z dnia 16 września 2015 r., Komisja/Słowacja, C-433/13, EU:C:2015:602, pkt 81 i przytoczone tam orzecznictwo). Jednak w przypadku braku orzeczeń właściwych sądów krajowych wypowiedzenie się na temat znaczenia tych przepisów należy zawsze do Sądu.

132 Z brzmienia art. L.511-31 CMF wynika jedynie istnienie obowiązku przyjęcia przez owe organy centralne „wszelkich niezbędnych środków, w szczególności w celu zapewnienia płynności i wypłacalności poszczególnych instytucji i spółek, jak i całej sieci" [tłumaczenie nieoficjalne, tak jak pozostałych cytatów z tego dokumentu].

133 Należy stwierdzić, że brzmienie art. L.511-31 CMF nie pozwala samo w sobie na stwierdzenie, że warunek przewidziany w art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013 jest spełniony, ponieważ odniesienie do „niezbędnych środków" w celu „zapewnienia płynności i wypłacalności poszczególnych

instytucji i spółek, jak i całej sieci" jest zbyt ogólne, aby można było zeń wywnioskować istnienie obowiązku transferu funduszy własnych i płynności w ramach grupy w celu zapewnienia wykonania zobowiązań wobec wierzycieli.

134 Natomiast z treści decyzji z dnia 10 marca 1992 r. wynika istnienie mechanizmu solidarności na rzecz oddziałów znajdujących się w trudnej sytuacji, mianowicie tych oddziałów, które nie są w stanie przestrzegać przepisów bankowych, oddziałów, które nie mogą sprostać wyjątkowej szkodzie, oddziałów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji oraz oddziałów, których kapitał obrotowy jest ujemny (art. 2). Wyjaśniono, że interwencja ta może przyjąć formę odpłatnych zaliczek, którym towarzyszą ewentualnie dotacje w wysokości odsetek od zaliczek, dotacji, pożyczek zwykłych lub pożyczek spłacanych z zysków, nieodpłatnych gwarancji całości lub części ich zobowiązań (art. 3). Wreszcie z decyzji tej wynika również, że o ile ów mechanizm solidarności działa w skali regionalnej, o tyle oddział ma prawo do skorzystania z krajowego mechanizmu solidarności (art. 4) oraz że w takim przypadku CNCM powinno obowiązkowo interweniować na rzecz oddziału w trudnej sytuacji (art. 5).

135 Elementy te świadczą o istnieniu obowiązku transferu funduszy własnych i płynności w ramach Crédit Mutuel w celu zapewnienia wykonania zobowiązań wobec wierzycieli.

136 Co za tym idzie, z uwagi na sam fakt istnienia tego mechanizmu solidarności w obrębie grupy Crédit Mutuel EBC był uprawniony do stwierdzenia, że warunek przewidziany w art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013 został spełniony.

137 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w przypadku gdy pewne motywy decyzji same w sobie uzasadniają ją w sposób wystarczający pod względem prawnym, uchybienia, jakie mogły być popełnione w innych motywach tego aktu, nie mają w żadnym razie wpływu na jego sentencję (zob. podobnie i analogicznie wyroki: z dnia 12 lipca 2001 r., Komisja i Francja/TF1, C-302/99 P i C-308/99 P, EU:C:2001:408, pkt 27; z dnia 12 grudnia 2006 r., SELEX Sistemi Integrati/Komisja, T-155/04, EU:T:2006:387, pkt 47). Zgodnie z tym orzecznictwem Sąd uważa, że nie jest konieczne badanie zasadności innych powodów przedstawionych w opinii rady odwoławczej.

138 Wniosku tego nie podważa kontrargumentacja skarżącej. Nietrafne jest w szczególności odesłanie do orzeczenia Conseil constitutionnel (rady konstytucyjnej) nr 2014-449 QPC z dnia 6 lutego 2015 r., ponieważ orzeczenie to dotyczyło wyłącznie zgodności z francuską konstytucją przepisu CMF zezwalającego ACPR nakazanie z urzędu przeniesienia portfela ze szkodą dla towarzystwa ubezpieczeń, co zatem pozbawia go znaczenia w odniesieniu do mechanizmu solidarności pomiędzy instytucjami powiązanymi należącymi do tej samej grupy bankowej.

139 W związku z powyższym pierwszą część zarzutu drugiego należy oddalić.

2) W przedmiocie drugiej części zarzutu drugiego, opartej na naruszeniu art. 10 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 575/2013

140 Skarżąca utrzymuje, że EBC niesłusznie uznał, iż warunek zawarty w art. 10 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 575/2013 został spełniony.

141 W pierwszej kolejności – pojęcia wypłacalności i płynności mogą mieć sens jedynie w odniesieniu do instytucji kredytowych, podczas gdy CNCM jest zrzeszeniem.

142 W drugiej kolejności – wypłacalność i płynność finansowa są oceniane przez kredytodawców, agencje ratingowe i organy regulacyjne na poziomie grup powiązanych z CNCM. Sprawozdania opublikowane przez CNCM stanowią zwykły zbiór różnych grup i mają charakter sztuczny, ponieważ grupy te nie tworzą jednostki gospodarczej.

143 W trzeciej kolejności Rada Odwoławcza niesłusznie uznała ten warunek za spełniony, opierając się na art. L.511-20 CMF, zgodnie z którym „instytucje i spółki finansowe należące do sieci oraz organ centralny w rozumieniu art. L.511-31 uważane są do celów stosowania niniejszego kodeksu za część tej samej grupy". Skarżąca podnosi, że określenie „grupa" dotyczy jedynie stosowania CMF i jest pozbawione znaczenia w odniesieniu do kwestii tego, czy warunki przewidziane w art. 10 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 575/2013 są spełnione. Ponadto ani art. L.511-31 CMF, ani art. 25 statutu CNCM nie pozwalają na wykazanie spełnienia tego drugiego warunku. To samo dotyczy art. 2 tego statutu i innych przepisów CMF, do których odnosi się EBC.

144 EBC i Komisja wnoszą o oddalenie drugiej części zarzutu drugiego.

145 Zgodnie z art. 10 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 575/2013 „wypłacalność i płynność organu centralnego oraz wszystkich instytucji powiązanych [powinny być] monitorowane jako całość na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych tych instytucji".

146 Ze względów wymienionych w pkt 103 i 104 powyżej warunek ten należy rozumieć jako obejmujący przestrzeganie dwóch kryteriów. Pierwsze dotyczy istnienia skonsolidowanych sprawozdań finansowych grupy. Drugie zakłada kontrolę wypłacalności i płynności, z ostrożnościowego punktu widzenia, całości podmiotów tworzących grupę na podstawie ich skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

147 W swej opinii Rada Odwoławcza uznała, że warunek ten został spełniony zarówno co do obowiązków CNCM na mocy art. L.511-31 CMF w odniesieniu do płynności i wypłacalności instytucji powiązanych i całej sieci, jak i zgodnie z art. 25 statutu CNCM.

148 Sąd uważa, że stwierdzenie to należy uznać za prawidłowe.

149 Jeśli chodzi o pierwsze kryterium, należy uznać je za spełnione, ponieważ zgodnie z art. 25 statutu CNCM jego zarząd „przyjmuje sprawozdanie finansowe [CNCM], krajowe skonsolidowane sprawozdania finansowe i sporządza raporty zarządcze z tych sprawozdań".

150 W odniesieniu do drugiego kryterium należy stwierdzić, że na podstawie art. L.511-31 CMF organy centralne „przyjmują wszelkie niezbędne środki, w szczególności w celu zapewnienia płynności i wypłacalności poszczególnych instytucji i spółek, jak i całej sieci" oraz „reprezentują powiązane z nimi instytucje kredytowe i spółki finansowe wobec […] [ACPR]". Wynika stąd logiczny wniosek, że CNCM zgodnie z CMF jest uprawnione do reprezentowania Crédit Mutuel wobec organów odpowiedzialnych za nadzór ostrożnościowy nad przestrzeganiem wymogów wypłacalności i płynności. Drugie kryterium można zatem również uznać za spełnione.

151 Jeśli chodzi o argument skarżącej dotyczący tego, że warunek ten nie może być spełniony ze względu na to, iż CNCM nie jest instytucją kredytową, musi on zostać oddalony z powodów przedstawionych w pkt 105 powyżej.

152 W świetle powyższych rozważań należy oddalić drugą część zarzutu drugiego.

3) W przedmiocie trzeciej części zarzutu drugiego, opartej na naruszeniu art. 10 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 575/2013

153 Skarżąca utrzymuje, że EBC niesłusznie uznał, iż warunek zawarty w art. 10 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 575/2013 został spełniony.

154 Skarżąca uważa, że z uwagi na bardzo ogólne brzmienie art. L.511-31 CMF CNCM nie jest uprawnione do wydawania poleceń instytucjom powiązanym z nim w rozumieniu tego przepisu w kluczowych dziedzinach działalności instytucji kredytowej. Aby takie uprawnienie istniało, ustawodawca musiałby

wyraźnie to przewidzieć, jak w przypadku organu centralnego grupy BPCE i art. L.512-107 CMF. Porównanie z art. L.512-56 CMF mającym zastosowanie do Crédit Mutuel dowodzi braku takiego uprawnienia w odniesieniu do niej, ponieważ sformułowanie o przyjmowaniu „niezbędnych środków" przez CNCM nie oznacza możliwości wydawania poleceń. Uprawnienie to nie zostało również przyznane CNCM w drodze umownej. Jeżeli chodzi o uprawnienie do nakładania sankcji, które CNCM wywodzi z art. R.512-24 CMF, skarżąca utrzymuje, że nie można z niego wnioskować o istnieniu uprawnienia do wydawania poleceń zarządom instytucji powiązanych. Natomiast uprawnienia do nakładania sankcji, przewidziane w statucie CNCM mają charakter bezprawny.

155 EBC, popierany przez Komisję, wnosi o oddalenie trzeciej części zarzutu drugiego.

156 W celu sprawdzenia, czy EBC słusznie uznał, że warunek zawarty w art. 10 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 575/2013 został spełniony, należy zbadać, czy zarząd CNCM jest uprawniony do wydawania poleceń zarządom instytucji powiązanych.

157 W swojej opinii Rada Odwoławcza ponownie powołała się na prawo, które CNCM wywodzi z art. L.511-31 CMF, do tego, aby przyjmować „wszelkie niezbędne środki, w szczególności w celu zapewnienia płynności i wypłacalności poszczególnych instytucji i spółek, jak i całej sieci", a także na obowiązek, który nakłada nań ten sam przepis, zapewnienia „stosowania przepisów ustawowych i wykonawczych odnoszących się do tych instytucji i spółek oraz [wykonywania] kontroli administracyjnej, technicznej i finansowej nad ich organizacją i zarządzaniem". Podkreśliła także zobowiązanie oddziałów Crédit Mutuel do „przestrzegania statutów, regulaminów wewnętrznych, poleceń i decyzji (CNCM) i zrzeszenia regionalnego, do którego muszą one przystąpić" zgodnie z art. R.512-20 akapit drugi CMF. Wreszcie podkreśliła ona istnienie uprawnienia CNCM do nakładania sankcji. Powołała się ona, po pierwsze, na art. R.512-24 CMF, który pozwala CNCM nałożyć na oddział naruszający obowiązujące przepisy sankcję w postaci „ostrzeżenia, nagany [lub] wykreślenia z wykazu oddziałów Crédit Mutuel", a po drugie, na art. 10 i 25 statutu CNCM, które umożliwiają wykluczenie zrzeszenia, wycofanie zaufania do przewodniczącego zrzeszenia lub oddziału Crédit Mutuel lub wycofanie zatwierdzenia dyrektora wykonawczego.

158 Z przepisów tych wynikają łącznie trzy elementy: po pierwsze, spoczywający na CNCM obowiązek zapewnienia, między innymi, płynności i wypłacalności grupy oraz podmiotów wchodzących w jej skład oraz przestrzegania wymogów ustawowych i wykonawczych, po drugie, obowiązek instytucji powiązanych przestrzegania poleceń CNCM, i po trzecie, uprawnienie CNCM do nakładania sankcji na te podmioty. Warunek zawarty w art. 10 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 575/2013 należy zatem uznać za spełniony.

159 Wniosku tego nie podważa argument skarżącej wywodzony z tego, że uprawnienia do nakładania kar wynikające ze statutu CNCM są nielegalne, ponieważ jedynie CMF mogłaby nadać CNCM takie uprawnienia. W tym względzie wystarczy wskazać, że – jak podkreśliła Conseil d'État (rada stanu, Francja) w pkt 5 wyroku z dnia 13 grudnia 2016 r., podniesionego przez EBC podczas rozprawy, na temat którego skarżąca mogła przedstawić swoje uwagi – drugi akapit art. R.512-20 CMF przewiduje, że oddziały Crédit Mutuel „muszą zobowiązać się do przestrzegania statutów, regulaminów wewnętrznych, poleceń i decyzji [CNCM]". Można również zauważyć, że w pkt 13 tego samego wyroku Rada Stanu przypomniała, iż „[skarżąca] [miała] obowiązek wykonywać żądania [CNCM] działającego w ramach uprawnień organu centralnego".

160 W świetle powyższego należy oddalić trzecią część zarzutu, a tym samym zarzut drugi w całości.

2. W przedmiocie zarzutu trzeciego, dotyczącego niezgodności z prawem pkt 3 zaskarżonej decyzji

161 W ramach zarzutu trzeciego skarżąca twierdzi, że zaskarżona decyzja w zakresie, w jakim wymaga posiadania dodatkowych funduszy własnych, jest obarczona naruszeniem prawa i błędami w ocenie, a także ma charakter nieproporcjonalny.

162 EBC wnosi o oddalenie niniejszego zarzutu.

163 Na wstępie należy zauważyć, że jak wynika z art. 4 ust. 3 rozporządzenia podstawowego, podczas realizacji zadań nadzorczych EBC jest organem właściwym w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającej dyrektywę 2002/87/WE i uchylającej dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. 2013, L 176, s. 338) i rozporządzenia nr 575/2013.

164 Zgodnie z art. 97 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36, „[u]względniając określone w art. 98 kryteria techniczne, właściwe organy dokonują przeglądu uregulowań, strategii, procesów i mechanizmów wdrożonych przez instytucje w celu zastosowania się do przepisów niniejszej dyrektywy i rozporządzenia (UE) nr 575/2013 oraz oceniają […] ryzyko, na które [jakie] instytucje są lub mogą być narażone”.

165 Minimalne wymogi w zakresie współczynnika kapitałowego CET 1, jaki powinna posiadać instytucja kredytowa, określone są w art. 92 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013, zgodnie z którym „[z] zastrzeżeniem art. 93 i 94 instytucje zawsze spełniają następujące wymogi w zakresie funduszy własnych: […] współczynnik kapitał[owy CET 1] na poziomie 4,5%”.

166 Do tego trzeba dodać obowiązek określony w art. 129 ust. 1 dyrektywy 2013/36, zatytułowanym „Wymóg dotyczący utrzymywania bufora zabezpieczającego”, który stanowi:

„Państwa członkowskie zobowiązują instytucje do utrzymywania, oprócz [współczynnika kapitałowego CET 1] utrzymywanego w celu spełnienia wymogu w zakresie funduszy własnych nałożonego w art. 92 rozporządzenia […] nr 575/2013, bufora zabezpieczającego z kapitału podstawowego [CET 1] na poziomie 2,5% ich łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 tego rozporządzenia na zasadzie indywidualnej i skonsolidowanej, zgodnie z częścią pierwszą tytuł II tego rozporządzenia”.

167 Ponadto, jak wynika z łącznej analizy art. 16 ust. 1 lit. c) oraz ust. 2 lit. a) rozporządzenia podstawowego, w przypadku gdy z przeglądu nadzorczego prowadzonego przez EBC wynika, że fundusze własne i płynności, które instytucja kredytowa posiada, nie zapewniają prawidłowego zarządzania i zabezpieczenia przez ryzykiem, EBC ma prawo żądać od instytucji kredytowej posiadania funduszy własnych w wysokości wykraczającej poza wymogi minimalne.

168 W pkt 3 zaskarżonej decyzji EBC ustalił wymogi w zakresie współczynnika kapitałowego CET 1 skarżącej na poziomie 10,75%. W celu uzasadnienia takiego poziomu funduszy własnych EBC odniósł się, w szczególności, do dodatkowego ryzyka wynikającego z potencjalnego wystąpienia z grupy Crédit Mutuel i wyraził pogląd, że wymagało ono wprowadzenia dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych zgodnie z art. 16 ust. 1 lit. c) oraz ust. 2 lit. a) rozporządzenia podstawowego.

169 W związku z tym EBC podkreślił konflikt istniejący w ramach CNCM i zauważył, że powodował on możliwość wyjścia skarżącej z grupy Crédit Mutuel.

170 Przede wszystkim EBC stwierdził, że ewentualne opuszczenie grupy może mieć dla skarżącej konsekwencje trojakiego rodzaju. W pierwszej kolejności miałoby to wpływ na jej model biznesowy. W tym względzie EBC odnosi się do zwiększenia presji konkurencyjnej ze strony podmiotów

należących do grupy Crédit Mutuel, z jaką skarżąca powinna się liczyć, i do wątpliwości w przedmiocie możliwości korzystania ze znaku towarowego Crédit Mutuel w przypadku opuszczenia grupy. W drugiej kolejności opuszczenie grupy mogłoby mieć wpływ na obliczenie minimalnych wymogów w zakresie współczynnika kapitałowego CET 1 skarżącej, ponieważ nie byłaby już ona w stanie zastosować metody zaawansowanej i musiałaby stosować metodę standardową, co oznaczałoby zwiększenie wymogów w zakresie funduszy własnych. W trzeciej kolejności opuszczenie grupy wpłynęłoby również na profil ryzyka dla płynności skarżącej, jako że straciłaby ona możliwość korzystania z mechanizmu solidarności w obrębie grupy Crédit Mutuel. Mogłoby to wpłynąć na jej zewnętrzne ratingi kredytowe, a w konsekwencji na koszty refinansowania.

171 Zarzut ten może zostać podzielony na trzy części, z których pierwsza oparta jest na naruszeniu prawa wynikającym z uwzględnienia przez EBC zdarzenia, które skarżąca uważa za mało prawdopodobne, a mianowicie opuszczenia przez nią grupy Crédit Mutuel, druga na błędnym i nieproporcjonalnym wymogu posiadania dodatkowych funduszy własnych w związku z tym mało prawdopodobnym wydarzeniem, a trzecia na tym, że wymóg posiadania dodatkowych funduszy własnych stanowi „ukrytą sankcję".

a) W przedmiocie pierwszej części zarzutu trzeciego, opartej na błędnym uwzględnieniu przez EBC ewentualnego opuszczenia przez skarżącą grupy Crédit Mutuel

172 Skarżąca czyni EBC zarzut z tego, że uwzględnił on możliwość wystąpienia skarżącej z grupy Crédit Mutuel i twierdzi zasadniczo, że taka ewentualność jest tak mało prawdopodobna, iż uwzględnienie jej powoduje, że zaskarżona decyzja stanowi naruszenie prawa.

173 W tym względzie skarżąca zauważa, że opuszczenie przez nią grupy Crédit Mutuel wymagałoby zmiany przepisów ustawowych CMF, które nie jest przewidywane ani przez rząd francuski, ani przez sam EBC. Przeciwnie, EBC, zarówno w swoim piśmie z dnia 10 listopada 2014 r., jak i w zaskarżonej decyzji, przemawia na rzecz reformy i wzmocnienia roli CNCM. Co za tym idzie, sam tylko zamiar zmiany przez skarżącą struktury grupy Crédit Mutuel na rzecz struktury dwubiegunowej, w której każdy z dwóch biegunów jest wyposażony w centralny organ, nie może w przypadku braku wsparcia takiej reformy przez władze publiczne uzasadniać zmiany profilu ryzyka skarżącej.

174 EBC wnosi o oddalenie pierwszej części zarzutu trzeciego.

175 W zakresie, w jakim skarżąca utrzymuje, że EBC naruszył prawo poprzez wzięcie pod uwagę możliwego opuszczenia przez skarżącą grupy Crédit Mutuel, należy zaznaczyć, że z samego brzmienia art. 97 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36 wynika, że kontrola sprawowana przez EBC dotyczy ryzyka, na które instytucje „są lub mogą być narażone", co oznacza niewątpliwie możliwość uwzględnienia przyszłych wydarzeń, które mogą wpłynąć na ich profil ryzyka. Co za tym idzie, poprzez fakt, że wziął pod uwagę możliwość wystąpienia przyszłego zdarzenia, EBC nie dopuścił się żadnego naruszenia prawa.

176 Skarżąca, w swojej argumentacji czyniącej EBC zarzut z wzięcia pod uwagę możliwości opuszczenia grupy, mimo że zdarzenie takie nie miało charakteru wystarczająco prawdopodobnego, podnosi w rzeczywistości popełnienie przez EBC błędu w ocenie.

177 W tym względzie z utrwalonego orzecznictwa wynika, że w przypadku złożonych ocen organy Unii dysponują w pewnych dziedzinach prawa Unii szerokim zakresem uznania, w związku z czym kontrola sprawowana przez sąd Unii w odniesieniu do tych ocen musi zatem ograniczać się do badania zgodności z przepisami proceduralnymi i dotyczącymi obowiązku uzasadnienia, a także dokładności ustaleń faktycznych oraz tego, czy nie zachodzi oczywisty błąd w ocenie lub nadużycie władzy (zob. wyrok z dnia 2 września 2010 r., Komisja/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, pkt 97 i cytowane tam orzecznictwo).

178 Korzystanie z tego szerokiego zakresu uznania nie jest jednak wyjęte spod kontroli sądu. Sąd Unii powinien nie tylko zbadać materialną prawdziwość przytoczonych dowodów, ich wiarygodność i spójność, ale także sprawdzić, czy dowody te stanowią zbiór istotnych danych, które należy wziąć pod uwagę w celu oceny złożonej sytuacji, i czy mogą one służyć do poparcia wniosków wyciągniętych na ich podstawie (zob. podobnie wyroki: z dnia 22 listopada 2007 r., Hiszpania/Lenzing, C-525/04 P, EU:C:2007:698, pkt 57; oraz z dnia 6 listopada 2008 r., Niderlandy/Komisja, C-405/07 P, EU:C:2008:613, pkt 55).

179 Podobnie w sytuacji, gdy organowi Unii przysługuje szeroki zakres uznania, poszanowanie gwarancji przyznanych przez porządek prawny Unii w postępowaniach administracyjnych nabiera jeszcze większego znaczenia. Do gwarancji tych należy między innymi obowiązek wystarczającego uzasadnienia swoich decyzji przez właściwą instytucję. Jedynie w ten sposób sąd Unii może weryfikować, czy występują elementy stanu faktycznego i prawnego, od których zależy wykonanie szerokiego zakresu uznania (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 listopada 1991 r., Technische Universität München, C-269/90, EU:C:1991:438, pkt 14; z dnia 9 września 2010 r., Evropaïki Dynamiki/Komisja, T-387/08, niepublikowany, EU:T:2010:377, pkt 31).

180 Należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie EBC posiada szeroki zakres uznania, ze względu na złożony charakter oceny poziomu wymogów w zakresie współczynnika kapitałowego CET 1 w odniesieniu do instytucji kredytowej, z uwzględnieniem jej profilu ryzyka oraz wydarzeń, które mogą wywierać na niego wpływ.

181 Należy zatem zbadać, czy EBC, przyjmując możliwość opuszczenia przez skarżącą grupy Crédit Mutuel, popełnił oczywisty błąd w ocenie.

182 Główny argument podniesiony przez skarżącą w celu zanegowania prawdopodobieństwa takiego opuszczenia dotyczy konieczności interwencji francuskich władz publicznych, które nie sprzyjałyby takiemu rozwojowi wypadków, polegający na zmianie CMF.

183 Prawdą jest, że skarżąca słusznie podnosi, iż z łącznej interpretacji art. L.511-30 i art. L.511-31 CMF wynika, że skarżąca musi być powiązana z jednym z organów centralnych wymienionych w sposób wyczerpujący w art. L.511-30 CMF. Wynika z tego w sposób oczywisty, że opuszczenie przez skarżącą grupy Crédit Mutuel w sposób zorganizowany wymagałoby zmiany art. L.511-30 CMF w celu wskazania w nim organu centralnego, z którym instytucje kredytowe będące elementami składowymi skarżącej zostałyby powiązane.

184 Pozostaje jednak prawdą, że CMF przyznaje CNCM uprawnienie do wykluczania podmiotów powiązanych z grupą Crédit Mutuel. Po pierwsze, art. L.511-31 CMF przewiduje w akapicie piątym, że organy centralne mogą nakładać „sankcje przewidziane przez przepisy ustawowe i wykonawcze, które ich dotyczą", a w akapicie szóstym w sposób wyraźniejszy możliwość utraty statusu instytucji lub spółki powiązanej, która „musi zostać zgłoszona przez organ centralny [ACPR], który podejmuje decyzję w sprawie zatwierdzenia zainteresowanej instytucji lub spółki". Po drugie, z art. R.512-24 CMF wynika, że „zarząd [CNCM] może nałożyć na oddział, który narusza obowiązujące przepisy, jedną z następujących sankcji: […] wykreślenie z wykazu oddziałów Crédit Mutuel", przy czym warunki wykonywania tego uprawnienia do nakładania sankcji określone są w art. R.512-25 CMF. Uprawnienie to jest również ujęte w art. 25 statutu CNCM.

185 Tymczasem, po pierwsze, w zakresie, w jakim skarżąca stanowi zbiór oddziałów Crédit Mutuel, nie można wykluczyć, że uprawnienie to zostanie wykonane w stosunku do niej.

186 Po drugie, skarżąca nie kwestionuje istnienia konfliktu w ramach CNCM wskazanego przez EBC w zaskarżonej decyzji. W tym względzie w piśmie z dnia 17 lipca 2015 r. skierowanym do EBC skarżąca sama powołała się na skargę w postępowaniu z powództwa cywilnego na bezprawne nabycie udziałów, którą złożyła do prokuratury przy Tribunal de grande instance de Paris z powodu

domniemanego konfliktu interesów między grupą CM11–CIC i CNCM. Ponadto w załączniku do wspomnianego pisma skarżąca zwraca uwagę na postępowania wszczęte przez nią przed Tribunal de grande instance de Paris i EUIPO w celu uzyskania stwierdzenia nieważności, odpowiednio, krajowego znaku towarowego i unijnego znaku towarowego Crédit Mutuel, których właścicielem jest CNCM.

187 W świetle tej szczególnie konfliktowej sytuacji między skarżącą, CNCM i grupą CM11–CIC, opuszczenie przez skarżącą grupy Crédit Mutuel, również w braku zmiany art. L.511-30 CMF, nie wydaje się tak nieprawdopodobne, aby jego uwzględnienie stanowiło oczywisty błąd w ocenie popełniony przez EBC.

188 Część pierwszą zarzutu trzeciego należy w konsekwencji oddalić.

b) W przedmiocie drugiej części zarzutu trzeciego, opartej na nieproporcjonalnym i błędnym charakterze dokonanej przez EBC oceny konieczności posiadania przez skarżącą dodatkowych funduszy własnych

189 Skarżąca uważa, że EBC niesłusznie i w sposób nieproporcjonalny uznał, iż możliwość opuszczenia przez nią grupy Crédit Mutuel oznaczała konieczność posiadania przez skarżącą dodatkowych funduszy własnych.

190 EBC wnosi o oddalenie tej części zarzutu trzeciego.

191 Jak wynika z pkt 170 powyżej, EBC oparł swoje twierdzenie, że opuszczenie przez skarżącą grupy Crédit Mutuel miałoby wpływ na jej profil ryzyka, w związku z czym konieczne byłoby posiadanie przez skarżącą dodatkowych funduszy własnych, na powodach trojakiego rodzaju.

192 Sąd uważa, że wystarczy zbadać zasadność powodów wywodzonych, po pierwsze, ze zmiany profilu ryzyka płynności skarżącej, a po drugie wpływu zmiany metody obliczania funduszy własnych.

1) W przedmiocie zasadności powodu dotyczącego zmiany profilu ryzyka płynności skarżącej w przypadku opuszczenia grupy Crédit Mutuel

193 Skarżąca utrzymuje, że EBC niesłusznie wziął pod uwagę skutki dla profilu ryzyka skarżącej wynikające z utraty możliwości korzystania z mechanizmu solidarności w grupie Crédit Mutuel, ponieważ mechanizm ten nie istnieje. Uważa ponadto ona, że skutki, które mogłyby płynąć z pogorszenia jej zewnętrznych ratingów dla kosztów refinansowania, byłyby bardzo ograniczone ze względu na jej bardzo dobrą własną sytuację ekonomiczną. Podkreśla ona zasadniczo, że jej wskaźnik zadłużenia został znacząco obniżony, a co za tym idzie, spadła jej zależność od refinansowania z rynków finansowych. W związku z tym skarżąca uważa, że obniżenie jej oceny o trzy stopnie nie miałoby istotnego znaczenia dla jej kosztów refinansowania lub jej wyniku netto.

194 W tym względzie wystarczy wskazać, że wbrew temu, co twierdzi skarżąca w swoich pismach, w obrębie grupy Crédit Mutuel istnieje mechanizm solidarności, co zostało stwierdzone w pkt 134 i 136 powyżej.

195 Ponadto ze sprawozdania agencji ratingowej na temat skarżącej, przedstawionego przez EBC w załączniku B.17 do odpowiedzi na skargę, wynika, że ocena, która została jej przyznana, była związana z oceną grupy Crédit Mutuel. Ponadto w sprawozdaniu tym rzeczona agencja ratingowa przy ustalaniu oceny przyznanej skarżącej dużą wagę przywiązywała do istnienia mechanizmu solidarności w obrębie grupy Crédit Mutuel.

196 W związku z tym, z uwagi na złożony charakter określania profilu ryzyka skarżącej, EBC nie popełnił oczywistego błędu w ocenie, gdy stwierdził, że utrata możliwości korzystania z owego mechanizmu solidarności w konsekwencji wystąpienia z grupy Crédit Mutuel mogłaby mieć negatywny wpływ na zewnętrzne ratingi skarżącej, a co za tym idzie na jej koszty refinansowania. W związku z tym opinia skarżącej na temat wysokości dodatkowych kosztów refinansowania, które pociągnęłoby za sobą obniżenie jej ratingu, nie jest w stanie wykazać oczywistej błędności tej oceny.

2) W przedmiocie zasadności powodu dotyczącego skutków zmiany metody obliczania funduszy własnych skarżącej w przypadku opuszczenia grupy Crédit Mutuel

197 Skarżąca podnosi, że przejście z metody zaawansowanej obliczania funduszy własnych na metodę standardową stanowi jedynie zmianę przyrządów pomiarowych, która nie odpowiada zmianie realiów ryzyka operacyjnego lub kredytowego, jakie ponosi skarżąca. Choć skarżąca zgadza się, że przejście na metodę standardową skutkowałoby de facto automatycznym wzrostem wymogów w odniesieniu do współczynnika kapitałowego CET 1, to twierdzi, iż byłaby w stanie sprostać takiej podwyżce. Zaskarżona decyzja w zakresie, w jakim już dzisiaj nakłada wymóg posiadania dodatkowych funduszy własnych, pozbawiła skarżącą możliwości swobodnego korzystania z jej zasobów finansowych, co powoduje poważną szkodę i jest nieproporcjonalne.

198 W tym względzie należy przypomnieć, że rozporządzenie nr 575/2013 przewiduje dwie metody obliczania minimalnych wymogów kapitałowych instytucji kredytowych: „metodę standardową”, określoną w art. 111–141 rozporządzenia nr 575/2013, polegającą na pomiarze ryzyka w sposób standardowy, albo „metodę zaawansowaną”, czyli „metodę wewnętrznych ratingów”, o której mowa w art. 142–191 rozporządzenia nr 575/2013, polegająca na stosowaniu własnych modeli, przy czym to drugie podejście wymaga, zgodnie z art. 143 rozporządzenia nr 575/2013, zezwolenia właściwego organu.

199 Ponadto w zakresie, w jakim skarżąca powołuje się na nieproporcjonalny charakter zapobiegawczego nałożenia wymogu posiadania dodatkowych funduszy własnych, należy przypomnieć, że według art. 5 ust. 4 TUE zgodnie z zasadą proporcjonalności zakres i forma działania Unii nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów traktatów. Instytucje stosują zasadę proporcjonalności zgodnie z Protokołem w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności, stanowiącym załącznik do traktatu FUE.

200 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zasada proporcjonalności, będąca jedną z ogólnych zasad prawa Unii, wymaga, by akty prawne instytucji Unii były odpowiednie do realizacji zgodnych z prawem celów zamierzonych przez dane uregulowanie i nie wykraczały poza to, co konieczne do realizacji tych celów, przy czym tam, gdzie istnieje możliwość wyboru spośród większej liczby odpowiednich rozwiązań, należy stosować rozwiązania najmniej dotkliwe, a wynikające z tego niedogodności nie mogą być nadmierne w stosunku do zamierzonych celów (zob. wyrok z dnia 4 maja 2016 r., Philip Morris Brands i in., C-547/14, EU:C:2016:325, pkt 165 i przytoczone tam orzecznictwo)

201 Należy również przypomnieć, że ocena proporcjonalności środka musi iść w parze z poszanowaniem zakresu uznania, jaki został ewentualnie przyznany instytucjom Unii podczas jego przyjęcia (zob. podobnie wyrok z dnia 12 grudnia 2006 r., Niemcy/Parlament i Rada, C-380/03, EU:C:2006:772, pkt 145 i przytoczone tam orzecznictwo).

202 W zaskarżonej decyzji EBC przyjął zasadniczo rozumowanie oparte na połączeniu trzech elementów. Po pierwsze, istnieje prawdopodobieństwo, że w razie wystąpienia z grupy Crédit Mutuel skarżąca nie będzie w stanie skorzystać z metody zaawansowanej i będzie musiała korzystać z metody standardowej. Po drugie, zastosowanie tej metody oznaczałoby obniżenie wyceny jej funduszy własnych. Po trzecie, EBC wywnioskował stąd, że skarżąca powinna przygotować się do tej sytuacji poprzez utworzenie odpowiednich rezerw na fundusze własne.

203 Sąd wskazuje, że skarżąca nie kwestionuje zasadności dwóch pierwszych elementów podkreślanych przez EBC. Ponadto, jak wynika w szczególności z pisma, które skarżąca skierowała do EBC w dniu 27 marca 2015 r., sama oceniła na 2,8% spadek poziomu współczynnika kapitałowego CET 1, jaki spowodowałoby przejście z metody zaawansowanej obliczania tych funduszy na metodę standardową.

204 Po pierwsze, w zakresie, w jakim z powodów przedstawionych w pkt 183–187 powyżej EBC miał prawo wziąć pod uwagę możliwość wyjścia przez skarżącą z grupy Crédit Mutuel, a po drugie, z uwagi na to, że między stronami bezsporne jest, iż takie wyjście mogłoby oznaczać spadek oceny poziomu współczynnika kapitałowego CET 1 skarżącej, nałożenie na nią wymogu posiadania dodatkowych funduszy własnych w celu stawienia czoła takiej sytuacji nie stanowi oczywistego błędu w ocenie ani nie jest w oczywisty sposób nieproporcjonalne.

205 Z powyższych rozważań wynika, że zarówno powody dotyczące zmiany profilu ryzyka płynności skarżącej, jak i powody związane ze skutkami zmiany metody obliczania funduszy własnych w przypadku opuszczenia grupy Crédit Mutuel, są wystarczające do uzasadnienia w sposób wymagany prawem nałożenia na skarżącą przez EBC wymogu posiadania dodatkowych funduszy własnych. Nie jest zatem konieczne badanie zasadności zaskarżonej decyzji w zakresie wpływu na model biznesowy skarżącej opuszczenia przez nią grupy Crédit Mutuel.

206 Należy zatem oddalić drugą część zarzutu trzeciego.

c) W przedmiocie trzeciej części zarzutu trzeciego, opartej na tym, że wprowadzenie wymogu posiadania dodatkowych funduszy własnych stanowi ukrytą sankcję

207 Skarżąca podnosi, że poziom współczynnika kapitałowego CET 1, do którego została zobowiązana w zaskarżonej decyzji, ma charakter ukrytej sankcji, ponieważ – jak się wydaje – ma na celu „ukaranie" jej za zwrócenie uwagi EBC na sytuację panującą w grupie Crédit Mutuel.

208 EBC nie zgadza się z tym, że ocenie poziomu współczynnika kapitałowego CET 1 skarżącej można przypisać charakter ukrytej sankcji.

209 Należy zauważyć, że poprzez taką argumentację skarżąca utrzymuje zasadniczo, iż zaskarżona decyzja jest wadliwa z powodu nadużycia władzy.

210 Należy przypomnieć, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem pojęcie nadużycia władzy odnosi się do sytuacji, w której organ administracyjny użył swoich uprawnień w celu odmiennym niż ten, w którym uprawnienia te zostały mu przyznane. Decyzja jest wadliwa z powodu nadużycia władzy tylko wtedy, gdy obiektywne, właściwe dla danej sprawy i spójne przesłanki pozwalają stwierdzić, że została ona przyjęta w takim odmiennym celu (wyroki: z dnia 13 listopada 1990 r., Fedesa i in., C-331/88, EU:C:1990:391, pkt 24; z dnia 9 października 2001 r., Włochy/Komisja, C-400/99, EU:C:2001:528, pkt 38). Ponadto w przypadku gdy decyzja ma służyć realizacji wielu celów, nawet jeśli obok uzasadnionych motywów decyzji występuje motyw nieuzasadniony, to decyzja nie stanowi z tego względu nadużycia władzy, jeżeli nie zrezygnowano w niej z osiągnięcia celu głównego (wyroki: z dnia 21 grudnia 1954 r., Włochy/Wysoka Władza, 2/54, EU:C:1954:8, s. 103; z dnia 21 września 2005 r., EDP/Komisja, T-87/05, EU:T:2005:333, pkt 87).

211 W odniesieniu do celu, w którym EBC zostały powierzone uprawnienia, o których mowa w art. 16 ust. 2 rozporządzenia podstawowego, polega on, jak to zostało wyjaśnione w pkt 161 powyżej, w szczególności na konieczności stawienia czoła sytuacji, w której fundusze własne i płynność instytucji kredytowych nie zapewniają prawidłowego zarządzania ryzykiem i jego pokrycia.

212 Tymczasem, po pierwsze, z analizy dwóch pierwszych części niniejszego zarzutu wynika, że EBC skorzystał ze swoich uprawnień w sposób zgodny z tym celem; po drugie, skarżąca nie przedstawia obiektywnych, istotnych dla danej sprawy i zgodnych poszlak, w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 207 powyżej, pozwalających wykazać, że poziom jej funduszy własnych został ustalony w taki sposób, aby ją ukarać.

213 Należy zatem oddalić trzecią część zarzutu, a w konsekwencji zarzut w całości, podobnie jak całą skargę.

IV. W przedmiocie kosztów

214 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na wniosek strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. W niniejszym przypadku, ponieważ skarżąca przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami własnymi, a także kosztami poniesionymi przez EBC zgodnie z jego żądaniem.

215 Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania instytucje, które przystąpiły do sprawy w charakterze interwenientów, pokrywają własne koszty. Komisja pokrywa zatem własne koszty.

Z powyższych względów

SĄD (druga izba w składzie powiększonym)

orzeka, co następuje:

1) Skarga zostaje oddalona.

2) Crédit Mutuel Arkéa pokrywa własne koszty oraz koszty poniesione przez Europejski Bank Centralny (EBC).

3) Komisja Europejska pokrywa własne koszty.

Prek Buttigieg Schalin

Berke Costeira

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 13 grudnia 2017 r.

Podpisy

Spis treści

I. Okoliczności powstania sporu 2

II. Przebieg postępowania i żądania stron 4

III. Co do prawa 5

A. W przedmiocie dopuszczalności skargi 5

1. W przedmiocie prawidłowości pełnomocnictwa udzielonego pełnomocnikom procesowym skarżącej 5

2. W przedmiocie przysługującej skarżącej legitymacji czynnej do zaskarżenia pkt 1 zaskarżonej decyzji 5

3. W przedmiocie interesu prawnego skarżącej w odniesieniu do zaskarżonej decyzji 6

B. Co do istoty 7

1. W przedmiocie zarzutów pierwszego i drugiego, dotyczących zgodności z prawem pkt 1 zaskarżonej decyzji 7

a) W przedmiocie wykładni celowościowej i systemowej art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN 8

b) W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na braku statusu instytucji kredytowej w przypadku CNCM 11

1) W przedmiocie tego, czy wymóg posiadania przez organ centralny statusu instytucji kredytowej jest ustanowiony przez art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN 12

2) W przedmiocie tego, czy wymóg posiadania przez organ centralny statusu instytucji kredytowej jest ustanowiony przez art. 10 rozporządzenia nr 575/2013 13

c) W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na braku istnienia nadzorowanej grupy w rozumieniu art. 2 pkt 21 lit. c) rozporządzenia ramowego JMN oraz art. 10 rozporządzenia nr 575/2013 15

1) W przedmiocie pierwszej części zarzutu drugiego, opartej na naruszeniu art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 575/2013 15

2) W przedmiocie drugiej części zarzutu drugiego, opartej na naruszeniu art. 10 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 575/2013 18

3) W przedmiocie trzeciej części zarzutu drugiego, opartej na naruszeniu art. 10 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 575/2013 19

2. W przedmiocie zarzutu trzeciego, dotyczącego niezgodności z prawem pkt 3 zaskarżonej decyzji 21

a) W przedmiocie pierwszej części zarzutu trzeciego, opartej na błędnym uwzględnieniu przez EBC ewentualnego opuszczenia przez skarżącą grupy Crédit Mutuel 22

b) W przedmiocie drugiej części zarzutu trzeciego, opartej na nieproporcjonalnym i błędnym charakterze dokonanej przez EBC oceny konieczności posiadania przez skarżącą dodatkowych funduszy własnych 24

1) W przedmiocie zasadności powodu dotyczącego zmiany profilu ryzyka płynności skarżącej w przypadku opuszczenia grupy Crédit Mutuel 24

2) W przedmiocie zasadności powodu dotyczącego skutków zmiany metody obliczania funduszy własnych skarżącej w przypadku opuszczenia grupy Crédit Mutuel 25

c) W przedmiocie trzeciej części zarzutu trzeciego, opartej na tym, że wprowadzenie wymogu posiadania dodatkowych funduszy własnych stanowi ukrytą sankcję 26

IV. W przedmiocie kosztów 27